

## 📍 ONDER DE LOEP

Samenwerking tussen de verenigingen van steden en gemeenten en de FOD Financiën

## 📍 NIEUWS VAN HET GEWEST

Een onthaalstrategie via meerdere kanalen

## 📍 EUROPAGINA

Marc Cools verkozen tot nieuwe voorzitter van het CLRAE tijdens de 45e zitting

# Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

GEMEENTEN, OCMW'S  
EN POLITIEZONES:  
TRANSVERSALITEIT  
IN DE STRIJD TEGEN  
SLECHTE HUISVESTING



VER. UTG. CORINNE FRANCOIS - Nr. 7318

**Nr. 136**

AFGIFTEKANTOOR : BRUSSEL X  
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT  
NOVEMBER-DECEMBER 2023  
ERKENNINGSNUMMER P 921662

# Ethias Cyber Protection

## Een totaaloplossing voor uw organisatie

### Het aantal cyberaanvallen stijgt voortdurend, is uw organisatie goed beschermd?

De kans dat een organisatie het slachtoffer wordt van een cyberaanval of een virus is een van de **grootste operationele risico's van de 21<sup>e</sup> eeuw**.

Ethias Cyber Protection biedt uw organisatie:

- **een totaaloplossing** die haar beschermt tegen cybergebeurtenissen: malware, cyberaanvallen, menselijke fouten, systeemfouten, een denial of service of ongeoorloofd gebruik van het informaticasysteem.
- **24/7 bijstand** met de steun van een netwerk van deskundigen gespecialiseerd in gegevensherstel, dringende maatregelen, crisisbeheer, enz.

Ethias Cyber Protection **dekt** met name:

1. **Eigen schade:** vergoeding van de kosten voor de wedersamenstelling van de gegevens, maar niet van de kosten voor het corrigeren van onregelmatigheden of tekortkomingen in het systeem.
2. **Burgerlijke aansprakelijkheid:** dekking van de schade toegebracht aan derden als gevolg van een cybergebeurtenis, behalve in het geval van contractuele aansprakelijkheid.
3. **Bescherming van de reputatie:** dekking van de kosten van de adviseur in dringende maatregelen, behalve in geval van fraude door een personeelslid.
4. **Rechtsbijstand:** tussenkomst in de kosten van strafrechtelijke verdediging, maar niet voor gerechtelijke boetes.

Alle details vindt u op [www.ethias.be/cyberprotection-nl](http://www.ethias.be/cyberprotection-nl). Vraag gratis een offerte, de infofiche of de algemene voorwaarden aan op het nummer **011 28 20 81** of via [publiekesector@ethias.be](mailto:publiekesector@ethias.be).

De verzekering Ethias Cyber Protection is een multirisicoverzekering die onderworpen is aan de Belgische wetgeving. Het betreft een jaarcontract dat ieder jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij het contract minstens 3 maanden vóór de vervaldatum wordt opgezegd. Bent u niet tevreden? Stuur een brief sturen naar Ethias, rue des Croisiers, 24 te 4000 Luik, of mail naar [klachtenbeheer@ethias.be](mailto:klachtenbeheer@ethias.be). Indien u geen voldoening krijgt, kan u zich wenden tot de Ombudsman van de Verzekeringen ([www.ombudsman-insurance.be](http://www.ombudsman-insurance.be)), de Meeûsquare 35 te 1000 Brussel.

We zijn er voor je. **ethias**

# INHOUD

EDITORIAAL : OVERLEG, DE SLEUTEL TOT GEZAMENLIJK SUCCES .....	04
<b>IN ONZE GEMEENTEN</b>	
DE STRIJD TEGEN HUISJESMELKERS: DIGNITY1070, EEN INITIATIEF VAN DE GEMEENTE ANDERLECHT .....	06
<b>IN ONZE GEMEENTEN</b>	
INVESTIGATION LOGEMENT HUISVESTING ONDERZOEK (ILHO) IN SCHAARBEEK: EEN TRANSVERSAAL SAMENWERKINGSVERBAND.....	08
<b>IN ONZE GEMEENTEN</b>	
DE GEMEENTEN: TRANSVERSALITEIT EN OPENBARE ORDE.....	10
<b>IN ONZE GEMEENTEN</b>	
IMPLEMENTATIE VAN DATABANKEN: VOORDELEN, VALKUILEN, TOOLS EN TOEPASSELIJKE WETGEVING .....	12
<b>IN ONZE GEMEENTEN</b>	
DE CONCLUSIES VAN HET WEBINAR .....	14
<b>NIEUWS VAN HET GEWEST</b>	
GEWESTELIJKE ONTHAALSTRATEGIE: HEEL WAT LESSEN TE TREKKEN NA AFLOOP .....	16
<b>ONDER DE LOEP</b>	
EEN VRUCHTBARE SAMENWERKING TUSSEN DE VERENIGINGEN VAN STEDEN EN GEMEENTEN EN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN .....	20
<b>ONDER DE LOEP</b>	
HANS D'HONDT: "DE LOKALE BESTUREN ZIJN ONZE MEEST VOOR DE HAND LIGGENDE PARTNERS EN ONZE GROOTSTE TROEF" .....	24
<b>EUROPAGINA</b>	
EUROPESE SUBSIDIES VOOR BELGISCHE GEMEENTEN: 3 VOORBEELDEN VAN GEMEENTEDIENSTEN DIE DEZE IN GOEDE BANEN LEIDEN .....	27
<b>EUROPAGINA</b>	
EWLD 2023-2024: DEMOCRATISCHE VEERKRACHT OP DE VOORGROND .....	28
<b>EUROPAGINA</b>	
45e CONGRES VAN LOKALE EN REGIONALE OVERHEDEN VAN DE RAAD VAN EUROPA: MARC COOLS ALS NIEUWE VOORZITTER OM DE VELE UITDAGINGEN AAN TE GAAN ...	30

# Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

## Nr. 136

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT  
NOVEMBER-DECEMBER 2023

### DIRECTIE:

Corinne François

### COÖRDINATIE:

Céline Mercier

### REDACTIE:

Céline Mercier, William Verstappen, Laura Vandenhauten, Céline Grégoire, Lejla Celikovic, Sanoussy Balde, Omérine Platiau, Sofia Douieb, François Du Mortier, Alessia Messina, Davide Lanzillotti

### VERTALING:

Patrice Van Laethem, AV Translations, Logos Language

### SECRETARIAAT:

Joao André

### ABONNEMENTEN:

02 238 51 49

[welcome@brulocalis.brussels](mailto:welcome@brulocalis.brussels)

### RECLAME:

Target Advertising

02 880 59 14 of 081 55 40 78

[www.targetadvertising.be](http://www.targetadvertising.be)

### Credits foto's:

Belga Image, Unsplash, Shutterstock

### FOTO COVER:

Shutterstock

Nieuwsbrief wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Cette revue existe aussi en français. Si vous souhaitez recevoir le Trait d'Union, contactez notre secrétariat:

[welcome@brulocalis.brussels](mailto:welcome@brulocalis.brussels)

Nieuwsbrief-Brussel integraal beschikbaar op [www.brulocalis.brussels](http://www.brulocalis.brussels)

Gepubliceerd met de steun van



BRULOCALIS

Koningsstraat 168 - 1000 Brussel

Tel 02 238 51 40

[welcome@brulocalis.brussels](mailto:welcome@brulocalis.brussels)

[www.brulocalis.brussels](http://www.brulocalis.brussels)

NIEUWSBRIEF  
NOVEMBER-DECEMBER 2023

03



## OVERLEG, DE SLEUTEL TOT GEZAMENLIJK SUCCES

Volgens het subsidiariteitsprincipe moet in België het beleid gevoerd worden op het niveau het dichtst bij de plaats waar de bevoegdheid ligt. Voor ons lokale besturen betekent dit heel wat. Hierdoor kunnen we onze verantwoordelijkheden autonoom en doeltreffend uitoefenen.

In Brussel is de situatie bijzonder. Vergeleken met de andere gewesten van het land komen hier alle bestuursniveaus samen op een vrij beperkte oppervlakte. De burgers begrijpen deze complexiteit des te moeilijker omdat ze zich altijd eerst tot hun gemeente of OCMW wenden en tot hun lokale verkozenen, die ze goed kennen.

Voor het welslagen van overheidsbeleid is overleg nodig. Dat betekent luisteren, samenwerken en coördinatie tussen de verschillende bestuursniveaus. De gevolgen daarvan zijn nog duidelijker zichtbaar in Brussel, en dan vooral wanneer er met het lokale niveau geen overleg is. We blijven hierop hameren.

Daarnaast moeten ook de gemeenten met elkaar overleggen. Brulocalis helpt gemeenten en OCMW's bij de onderlinge afstemming en uitwisseling van goede praktijken, zoals bleek uit het colloquium van november over transversale samenwerking tussen lokale besturen in bv. de strijd tegen huisjesmelkers. Er zijn nog andere domeinen waar een holistische, gezamenlijke aanpak nodig is: stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, enz., vooral in de bufferzones tussen gemeenten.

Voor een aantal gemeentelijke en OCMW-projecten moet er absoluut met de burgers overlegd worden. Denk bv. aan de uitvoering van de Good Move-plannen, waar de burgers zich in een aantal gemeenten niet voldoende gehoord voelden. Daarom probeert inspraak bewoners en gebruikers te betrekken. Er wordt niet alleen naar hun mening gepeild, maar men wil vooral ook een draagvlak creëren doorheen de uitrol van het overheidsbeleid. We leven ook in een tijdperk waarin er verschillende vormen van overleg zijn, soms anoniem, waarbij mensen hun mening kunnen geven over een geleverde dienst, op websites en andere sociale media, maar ook advies kunnen vragen voordat ze een goed of dienst gebruiken. De raadpleging van burgers krijgt vooral vorm bij de verkiezingen, de grote afspraak in 2024.

Maar hoe kunnen we overleg blijven aanmoedigen als de samenleving steeds verder polariseert? Een compromis vinden wordt steeds moeilijker wanneer tegengestelde, onverenigbare en weinig genuanceerde standpunten met elkaar botsen. In Europa is deze verschuiving naar de uitersten nog maar eens duidelijk geworden na de verkiezingsuitslag in Nederland, traditioneel een gematigd en zeer open land. Hoe moeten we het overleg blijven aanmoedigen als voor de deur van Europa verschillende oorlogen ontketend worden?

Overleg houdt samenwerking in tussen verschillende betrokken partijen om tot gezamenlijke beslissingen te komen. Hiervoor moeten de nodige middelen worden ingezet. Het leidt tot wederzijds begrip, vruchtbare samenwerking en de harmonieuze opbouw van de toekomst. Of om de Japanse zenmeester Eihei Dōgen te parafraseren: "Als je rondom jou geen chaos wilt, moet je ook niet de rechten van iemand anders schenden".

**Olivier Deleuze,**  
*Voorzitter Brulocalis*

> Coördinator van het webinar: William Verstappen – adviseur studiedienst bij Brulocalis

# WANNEER DE LOKALEN BESTUREN OVER HET MUURTJE KIJKEN: TWEE SUCCESVOLLE TRANSVERSALE PROJECTEN

Transversaliteit! Daar gaat dit webinar over.

Transversale samenwerking tussen gemeentediensten, maar ook tussen lokale besturen onderling: gemeenten, OCMW's en politiezones. Aan de hand van twee concrete projecten van de gemeentebesturen van Anderlecht en Schaarbeek.

Het webinar sloeg twee vliegen in één klap, want deze gemeentelijke projecten gaan over iets fundamenteels dat actueler is dan ooit: huisvesting en de strijd tegen de huisjesmelkers

Implementatie, best practices, valkuilen en oplossingen, de uitdagingen van morgen... Aan de hand van deze twee praktijkervaringen werden ideeën en sleutels aangereikt om zelf binnen het eigen bestuur te gebruiken

Naast de presentaties van de gemeenten waren er ook uiteenzettingen over de uitdagingen rond ordehandhaving, over het eventuele belangrijke optreden van de OCMW's en over het technische en wettelijke kader waarbinnen de informatie-uitwisseling moet gebeuren en databanken moeten aangemaakt worden.

De sprekers zetten de grote lijnen uit.



> **Laura Vandenhauten, referent huisvesting bij de gemeente Anderlecht**

# DE STRIJD TEGEN HUISJESMELKERS: DIGNITY1070, EEN INITIATIEF VAN DE GEMEENTE ANDERLECHT

Een van de grootste problemen in onze hoofdstad is de huisvestingscrisis. Net als in andere Brusselse gemeenten overtreft als gevolg van de demografische groei ook in Anderlecht de vraag naar woningen het aanbod. Dat leidt tot hogere huurprijzen en meer concurrentie tussen huurders. Hierdoor ontstond de "huisjesmelker", wat in artikel 433decies van het Strafwetboek omschreven wordt als hij die misbruik maakt van de kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert door, met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, een roerend goed, een deel ervan, een onroerend goed, een kamer te verkopen, te verhuren of ter beschikking te stellen in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid.



> **Laura Vandenhauten, referent huisvesting bij Anderlecht**

Er zijn maar weinig slachtoffers die een klacht indienen, uit angst om hun woning te verliezen, hun situatie erger te maken of vaak omdat ze niet kunnen (taalbarrière, financiële, administratieve hinderpalen, enz.). Dat komt vooral door de ingewikkelde klachtenprocedures vanwege de versnipperde verantwoordelijkheden tussen verschillende gemeentelijke diensten. Het gebrek aan informatie-uitwisseling en coördinatie tussen deze diensten leidt tot geïsoleerde acties. Het gevolg is dat de huisjesmelker niet direct verontrust wordt, hij zijn activiteiten voortzet, de slachtoffers geen hulp krijgen en het gebouw verder in verval raakt, wat zowel voor de bewoners als voor de omliggende openbare ruimte een gevaar vormt.

## HET NIEUWE SAMENWERKINGSPLATFORM DIGNITY 1070

In 2021 werd op initiatief van de schepen van Stedenbouw en Preventie, de burgemeester en met de steun van het college het platform "Dignity1070" opgericht om transversaal de strijd aan te kunnen binden tegen de huisjesmelkers. DIGNITY groepeer

een aantal gemeentelijke diensten zoals de diensten Hygiëne, Stedenbouw, Bevolking, de preventiedienst en de juridische dienst. Er wordt ook nauw samengewerkt met het OCMW en de politie. De bedoeling van deze samenwerking is informatie te centraliseren en te bundelen en daardoor probleemwoningen gemakkelijker op te sporen. Op die manier kunnen de interventies doeltreffend worden gecoördineerd en kunnen de administratieve en juridische procedures in deze delicate situaties sneller en efficiënter verlopen.

## WERKING

Verdachte adressen worden gemeld op [dignity@anderlecht.brussels](mailto:dignity@anderlecht.brussels). Het Single Point of Contact (SPOC) trekt de echtheid van de melding na, alerteert en coördineert de operaties. Er wordt informatie uitgewisseld via een gedeelde tabel, waarin de verschillende diensten de informatie invullen waarover ze beschikken. Afhankelijk van de ernst van de situatie worden de operaties op kleur ingedeeld en op prioriteit gerangschikt: groen (actie ondernomen/afgerond), oranje (sterk vermoeden van een misdrijf, melding binnen een maand, ondersteuning van



slachtoffers op middellange termijn), rood (vermoeden van een BELANGRIJK en/of DRINGEND misdrijf). Als een adres de code rood krijgt, wordt er binnen 10 dagen een transversale operatie uitgevoerd en krijgen slachtoffers ondersteuning van maatschappelijk werkers als de woning niet langer bewoond mag worden.

Zodra het adres bekend is, wordt enkele dagen voor de interventie een voorbereidende vergadering met de teams belegd. Op de dag van de operatie komen ambtenaren van de dienst Hygiëne, van de dienst Stedenbouwkundige Inspectie en Conformiteit (SIC) (stedenbouwkundige controle), de politie, preventie-medewerkers en het OCMW samen op een plaats waar slachtoffers zullen worden opgevangen bij een eventuele evacuatie. Hier vindt een laatste debriefing plaats voordat de mensen naar het opgegeven adres gaat. Tijdens het bezoek zullen de betrokken technische diensten eventuele stedenbouwkundige inbreuken vaststellen en de staat van het gebouw beoordelen. Tegelijkertijd zullen de sociale diensten de huurders bevragen over hun situatie, terwijl de politie de slachtoffers zal ondervragen.

Het is uiterst belangrijk dat slachtoffers kunnen rekenen op maatschappelijke steun. De maatschappelijk werkers spelen een sleutelrol door de slachtoffers gerust te stellen en steun op gang te brengen. Tegelijkertijd komt het OCMW tussenbeide om waar mogelijk rechten te openen. Er worden ook stappen ondernomen om de aanwezigheid van tolken tijdens interventies te garanderen.

Na het bezoek worden er verschillende rapporten opgemaakt. Daarna zullen de juridische dienst en het kabinet van de burgemeester de eigenaar ontbieden en ondervragen en een procedure opstarten bij het openbaar ministerie.

Dankzij transversale samenwerking tussen de verschillende diensten wordt de efficiëntie verhoogd. Het is soms echter niet eenvoudig om samen te werken. Een andere agenda en een ander perspectief kunnen voor problemen zorgen. Een concreet voorbeeld zijn de verschillende benaderingen tussen maatschappelijk werkers en politiediensten. Terwijl maatschappelijk werkers zich richten op de slachtoffers en hun nazorg, is de politie verantwoordelijk voor het waarborgen van de veiligheid van de hulpverleners en de slachtoffers. Hoewel deze benaderingen verschillen, zijn ze complementair en noodzakelijk.

## RESULTATEN: EEN PAAR CIJFERS EN RESULTATEN

Tussen 12 oktober 2021 en 10 november 2022 heeft het platform DIGNITY 1070 42 adressen verwerkt en 238 woningen bezocht. Een tiental adressen werd met spoed behandeld (code rood), waarbij er gecoördineerde actie- en hulpverleningstrajecten voor de slachtoffers werden opgesteld. De concrete resultaten omvatten 23 processen-verbaal voor stedenbouwkundige inbreuken, 12 processen-verbaal die naar het parket werden gestuurd, 8 waarschuwingen, 9 onbewoonbaar verklaarde woningen en 3

gedwongen sluitingen van woningen, evenals 8 dossiers met betrekking tot maatschappelijke bijstand (administratieve/sociale/financiële bijstand, rechten, wederhuisvesting, enz.).

Dat zijn niet alleen bemoedigende cijfers, DIGNITY kan ook terugvallen op concrete succesverhalen: een clandestien gebedshuis in Kuregem werd met succes aangepakt door het DIGNITY-project. De eigenaar, die bedolven werd onder de sancties, stemde ermee in om het desbetreffende gebouw te verkopen. Een bekende muzikant heeft het pand vervolgens aangekocht en er een opnamestudio in ondergebracht. Hij biedt er nu ook onderdak aan rondtrekkende artiesten.

## EEN SAMENWERKING

De kracht van DIGNITY schuilt ook in haar capaciteit om zich aan te passen aan het terrein door samen te werken met externe partners. Zo kon het project na een vermoedelijk illegaal kinderdagverblijf rekenen op de aanwezigheid van ONE om de kinderen tijdens de interventie op te vangen en onderdak te bieden.

Het platform stelde ook een driepartijenovereenkomst op voor de terbeschikkingstelling van accommodatie die gebruikt kan worden als transitopvang voor de slachtoffers. De gemeente, het OCMW en de Anderlechtse Haard zijn bij dit initiatief betrokken.

DIGNITY 1070 laat zien dat een transversale aanpak een troef kan zijn als je de complexe situaties rond huisjesmelkers wilt aanpakken. Ook al vereist deze aanpak een nauwgezette coördinatie tussen verschillende diensten met verschillende benaderingen, het menselijke element blijft toch centraal staan in dit initiatief. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de rechten van de slachtoffers. Als samenwerkingsmodel laat het platform zien dat het mogelijk is om een verschil te maken. Samenwerken is de boodschap om huisjesmelkerij tegen te gaan.



Een **huisjesmelker** is een verhuurder die een woning verhuurt door misbruik te maken van de **kwetsbare situatie** (financieel, sociaal, administratief...) van de huurder, onder omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid.

**Slechte huisvesting** betekent dat een woning in **zeer slechte staat verkeert**, gevaarlijk is en niet voldoet aan minimale normen.

**Dignity** is een gemeentelijk project voor de bestrijding van huisjesmelkers, waarbij de controlediensten en de sociale diensten van de gemeente, de politie en het OCMW samenwerken.



> Céline Grégoire, referentiepersoon ILHO Urbanisme, gemeentebestuur van Schaarbeek

# INVESTIGATION LOGEMENT HUISVESTING ONDERZOEK (ILHO) IN SCHAARBEEK: EEN TRANSVERSAAL SAMENWERKINGSVERBAND

Het transversale samenwerkingsverband ILHO zag het daglicht in 2015 en bestrijdt alle soorten huisvestingsproblemen: overbewoning, onbewoonbaarheid, huisjesmelkers, stedenbouwkundige overtredingen, problemen met de inschrijving, enz



> Céline Grégoire, referentiepersoon ILHO

## WETTELIJK KADER

Huisbazen kunnen zich verrijken door slechte woningen te verhuren tegen woekerprijzen, vaak ten koste van een kansarme bevolking.

**Vooraleer een verhuurder beschouwd kan worden als een huisjesmelker, in de strafrechtelijke betekenis van het woord, moeten er vijf elementen aanwezig zijn in het dossier:**

- Een terbeschikkingstelling, huur of verkoop
- Van een roerend goed, gebouw, kamer of ruimte
- In strijd zijn met de menselijke waardigheid
- Een misbruik van de kwetsbare toestand waarin een persoon verkeert
- Een abnormaal profijt

In vele gevallen komen deze vijf elementen niet voor en is er toch sprake van een problematische huisvesting.

## DE DOELSTELLINGEN VAN ILHO

ILHO streeft volgende doelstellingen na:

- De strijd aanbinden tegen slechte huisvesting in de breedste zin van het woord (de aanzienlijke overbewoning van gebouwen in Schaarbeek, de uitbuiting van kansarmen en ongezonde leefomstandigheden)
- Een betere kennis van de feitelijke situatie (wat leidt tot een betere correlatie van administratieve gegevens: stedenbouwkundige gegevens (*wettelijke toestand*) met bevolkingsgegevens (*feitelijke toestand*), kadastrale gegevens (*aangifte*), enz.
- Zorgen voor de administratieve verwerking van elke situatie door de verschillende diensten (stedenbouw, bevolking, kadaster, belastingen, enz.) op basis van dezelfde objectieve elementen.
- Kansarme mensen helpen met hun administratieve formaliteiten om hun levenskwaliteit te verbeteren.

Deze doelstellingen kunnen alleen worden bereikt door een samenwerking tussen verschillende diensten tot stand te brengen.

## SAMENWERKING TUSSEN VERSCHILLENDE DIENSTEN IS NODIG

ILHO werkt transversaal. Het zorgt ervoor dat verschillende gemeentelijke, parageemeentelijke en externe diensten samenwerken en dat er duurzame partnerschappen gevormd en onderhouden worden.

In 2023 zal ILHO bestaan uit een 6-tal gemeentelijke diensten (Stedenbouw, Bevolking, Stedelijk Preventieprogramma, Openbare Netheid en Groene Ruimten, Bestuurlijke Politie en Belastingen-Retributies), twee parageemeentelijke diensten (OCMW en RenovaS), verschillende verenigingen (Loyers Négociés, Huurdersbond, ...), de politiezone POLBRUNO en gewestelijke partners (DGHl en URBAN) en federale partners (Openbaar Ministerie, kadaster, ...).

## PROBLEMEN GOED AANGEPAKT

De uitdaging van de transversale aanpak is om de verschillende belanghebbenden te informeren en te motiveren om samen te werken en om deze samenwerking op lange termijn te behouden.

Elke partner heeft zijn eigen problemen, zoals tijdgebrek, personeelsgebrek en gebrek aan middelen. De ILHO-opdracht is immers slechts een van de vele en heeft natuurlijk niet altijd prioriteit.

We proberen bijeenkomsten te organiseren tussen de verschillende partners om het programma en zijn missies voor te stellen en vooral om het belang van het werk van elke partner en elk personeelslid voor de goede werking van het programma in de verf te zetten.

De gemeente Schaarbeek bouwt speciale partnerschappen op door nauwe banden te smeden met een contactpersoon voor elke dienst/partner.




Elke partner heeft ook zijn eigen werkmethode. Daarom is het soms belangrijk om administratieve procedures in het leven te roepen wanneer dat nuttig en nodig is (bijvoorbeeld met de politie, de dienst bevolking, het parket, enz.)

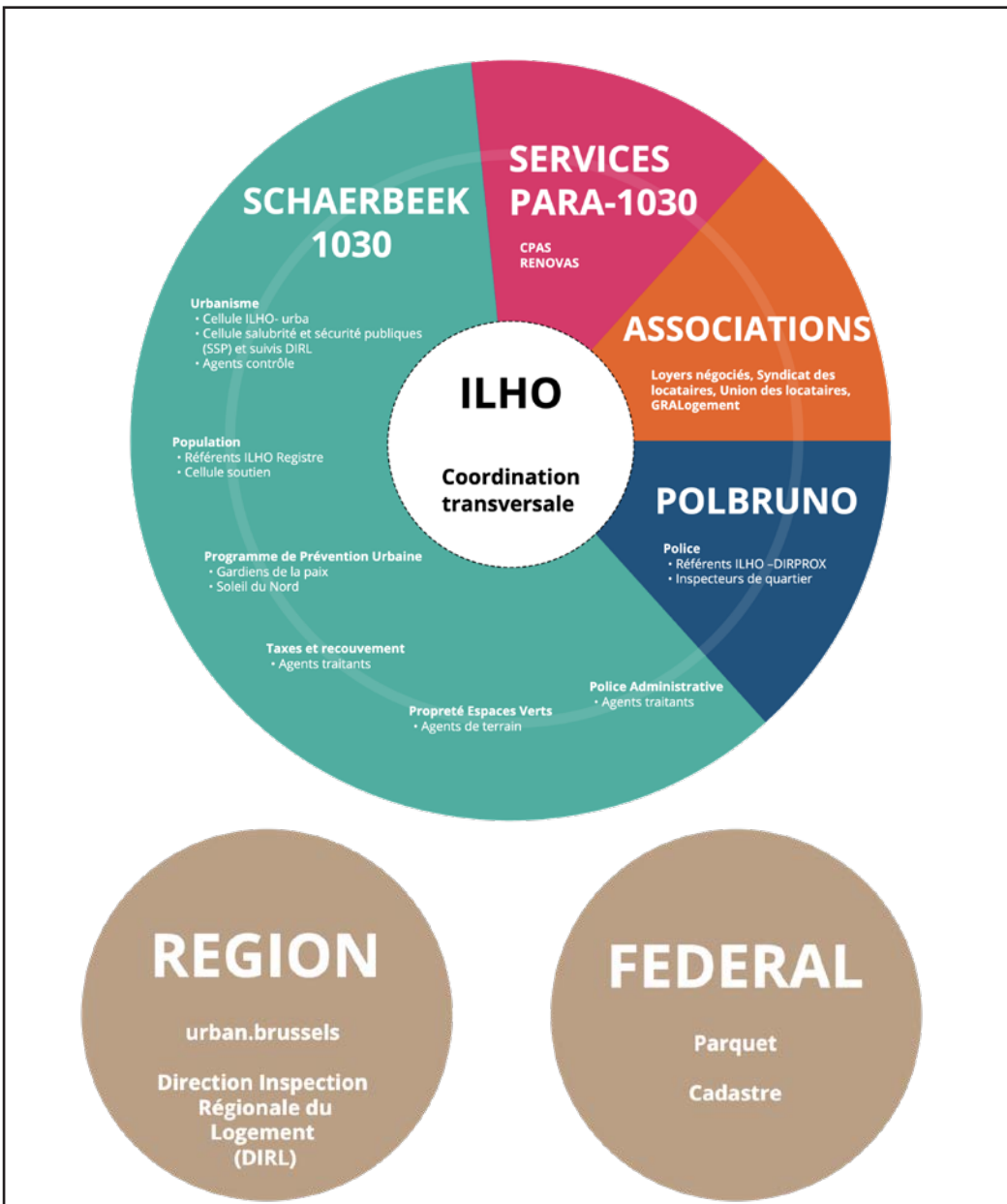
Elke dienst werkt op basis van wetgeving met betrekking tot zijn vakgebied en ILHO is er om de acties op deze verschillende gebieden (stedenbouw, bevolking, politie, enz.) te coördineren en ervoor te zorgen dat er een betere correlatie is tussen de gegevens.

Aangezien elke dienst vaak zijn eigen informatica-tools heeft, wordt er ten slotte gestreefd naar een centralisatie van de gegevens om de uitwisseling van informatie te verbeteren en te evolueren naar een

geautomatiseerde gegevensuitwisseling (bv. integratie van de Saphir-signalerings voor de inschrijving in een door de DGHI verboden woning, integratie van de stedenbouwkundige gegevens in Nova en Saphir, enz.)

De gemeente Schaarbeek is voortdurend op zoek naar nieuwe partners (vrederechter, verenigingen voor de begeleiding van huurders, enz.).

Om ervoor te zorgen dat deze transdisciplinaire aanpak werkt en standhoudt, is communicatie van essentieel belang. Daarom is er ook een brochure "Contacten 1030" gemaakt die onder het publiek en de verschillende partners wordt verspreid. Er komt ook een nieuwe nieuwsbrief. 



> Structuur van ILHO (organigram van de gemeente Schaarbeek)

> Lejla Celikovic, juridisch adviseur studiedienst bij Brulocalis

# DE GEMEENTEN: TRANSVERSALITEIT EN OPENBARE ORDE

Rond wonen zijn er verschillende bevoegdheden en actieterreinen met elkaar verweven. Het transversale karakter van deze bevoegdheden en actieterreinen hoeft geen betoog. Burgemeesters kunnen bijvoorbeeld politiebepalingen uitvaardigen om de openbare orde te handhaven<sup>1</sup>.

## A. OPENBAAR KARAKTER VAN DE ORDEVERSTORING

De burgemeester mag zijn politietaken uitoefenen over de hele gemeente. Volgens artikel 135, §2 van de Nieuwe Gemeentewet (NGW) zijn dit de “openbare wegen, straten, kaden en pleinen”, de “plaatsen waar veel mensen samenkomen”, of nog de “jaarmarkten en markten, openbare vermakelijkheden en plechtigheden, vertoningen en spelen, drankgelegenheden, kerken en andere openbare plaatsen”.

De ordeverstoring (of mogelijke ordeverstoring) moet openbaar zijn, wat niet noodzakelijkerwijs betekent dat de ordeverstoring op de openbare weg moet plaatsvinden; het is voldoende dat de ordeverstoring plaatsvindt op of gevolgen heeft voor de openbare

weg of publiek toegankelijke plaatsen om een gemeentelijk optreden te rechtvaardigen. Anderzijds valt een mogelijke ordeverstoring, zelfs een zeer ernstige dreiging, die geen gevolgen heeft op de openbare weg, niet onder het toepassingsgebied van de algemene bestuurlijke politie.

Een vervuilde woning in een woonblok bijvoorbeeld, die enkel schadelijk is voor de gezondheid van de bewoners of bezoekers, zonder dat de oorzaken of gevolgen van de vervuiling zich naar buiten verspreiden, vormt geen openbare ordeverstoring.

Echter, volgens de jurisprudentie van de Raad van State, “kan een buurtconflict [...] ook aanleiding geven tot een openbare ordeverstoring of een aantasting van de openbare gezondheid en rust, en is de burgemeester in dat opzicht bevoegd om op te treden” en “is het niet omdat de oorsprong van de



1. In dit artikel richten we ons alleen op de openbare gezondheid. Het is echter belangrijk om in gedachten te houden dat de openbare orde bestaat uit openbare rust, veiligheid, netheid en gezondheid.

voormelde ordeverstoring op privé-eigendom ligt, dat de burgemeester de bevoegdheid zou worden ontnomen om op te treden[...]”<sup>2</sup>.

Dit wordt ook algemeen aangenomen voor onbewoonbare woningen, maar rekening houdend met deze verduidelijking van de Raad van State in de context van artikel 135, §2 van de NGW: “het begrip “onbewoonbaar” moet worden beoordeeld aan de hand van hygiënische criteria: een onbewoonbare woning is een woning waarvan de bewoning besmettelijke ziekten kan veroorzaken of hun verspreiding kan bevorderen, of die een besmettingshaard is of niet meer voldoet aan wat tegenwoordig als het strikte minimum op het gebied van hygiëne wordt beschouwd, en die niet alleen een bedreiging vormt voor de gezondheid van de bewoners, maar ook voor de volksgezondheid in het algemeen”<sup>3</sup>.

## B. HET POLITIEBESLUIT VAN DE BURGEMEESTER

De NGW verplicht de burgemeester ervoor te zorgen dat de materiële openbare orde wordt gehandhaafd. Het doel van een politiebepaling is het opleggen van een beperking om een specifieke bedreiging voor de openbare orde weg te nemen.

In artikel 135, §2, van de NGW staan echter geen regels over het soort maatregelen dat de burgemeester kan nemen. Ze behoren dus tot zijn discretionaire bevoegdheid.

Hij kan bijvoorbeeld een dwangbevel of een verbod uitvaardigen; hij kan machtigingen of ontheffingen verlenen; hij kan ambtshalve maatregelen nemen (rechtshandhavingsambtenaren of gemeenteambtenaren de nodige maatregelen laten nemen om de materiële uitvoering van de bevolen bestuurlijke politiematregelen te bewerkstelligen). Hij kan de woning bijvoorbeeld onbewoonbaar verklaren of een beperkte bezetting opleggen.

Het besluit moet verder een motivering bevatten waaruit het risico voor de openbare orde **expliciet blijkt** en moet aannemelijk zijn, zoals aangetoond op basis van het administratief dossier. Anders is het besluit gebaseerd op ongegronde of onevenredige gronden<sup>4</sup>.

De beslissing om een politiematregel te nemen moet gebaseerd zijn op de best geïnformeerde beoordeling van de situatie en de meest geschikte maatregelen voorschrijven om de ordeverstoring te voorkomen of op te lossen.

Tot slot “heeft de burgemeester een discretionaire bevoegdheid bij het kiezen van de meest geschikte maatregel om het risico dat de woningen vormen te verhelpen en kan hij in ernstige gevallen zo nodig een woonverbod opleggen, zelfs zonder eerst de eigenaar de gelegenheid te geven om werkzaamheden uit te voeren”<sup>5</sup>.

## C. PROCEDURE

Bij het uitvaardigen van een politiebepaling moeten verschillende rechtsprincipes nageleefd worden. Een daarvan is het principe *audi alteram partem*, volgens hetwelk de persoon tot wie het besluit is gericht, de kans moet krijgen om opmerkingen te maken voordat een ernstige maatregel zoals een onbewoonbaarverklaring, wordt uitvaardigd<sup>6</sup>.

Behalve in gevallen van bewezen urgentie mag een dergelijke maatregel niet worden genomen zonder dat de eigenaar de gelegenheid heeft gekregen, na vooraf duidelijk in kennis te zijn gesteld van de bevindingen, opmerkingen te maken over de feiten en de voorgestelde maatregelen.

Het besluit kan dan worden genomen na een met redenen omklede beslissing<sup>7</sup> en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

In de praktijk betekent dit dat de tekst van het besluit de juridische en feitelijke overwegingen moet bevatten waarop het besluit berust, zodat de betrokkenen het besluit kunnen begrijpen en kunnen nagaan of het vooraf is gegaan door een regelmatig onderzoek naar de omstandigheden van het geval.

De personen tot wie de maatregel is gericht, moeten in kennis worden gesteld van het besluit, dat zelfs ter plaatse kan worden opgehangen (bijvoorbeeld in het geval van een toegangsverbod tot een woning).

## D. GEDWONGEN TENUITVOERLEGGING

Zoals hierboven vermeld, kan de burgemeester ambtshalve een uitvoeringsmaatregel nemen door de verschillende fasen van de procedure te doorlopen.

We hebben hier een artikel aan gewijd in onze artikelenreeks over de bestuurlijke politie<sup>8</sup>.

## E. BESLUIT

Huisvesting stond centraal tijdens dit webinar, dat zich toespitste op het transversale karakter van de verschillende overheidsinstanties en -diensten binnen dezelfde organisatie.

Als het gaat om slechte woningen, zijn burgemeesters de bewakers van de openbare orde en moeten ze optreden door middel van een politiebepaling. Ze zijn vrij om de juiste maatregelen te nemen afhankelijk van het specifieke geval.

Hierbij is het echter van groot belang dat er sprake is van transversale samenwerking. Vooral bij het samenstellen van een degelijk administratief dossier zal de gemeente bijvoorbeeld moeten samenwerken met de politie, die het bewijs zal leveren van de staat van het pand of de hinder voor omliggende woningen.

Ook op het vlak van herhuisvesting en samenwerking tussen lokale besturen en OCMW's is een interdisciplinaire aanpak nodig. 

2. Vrij vertaald uit RvS, 11 januari 2005, [arrest nr. 139.082](#).
3. Vrij vertaald uit RvS, 27 maart 2002, nr. 105.215
4. RvS, 25 maart 2013, nr. 222.974 en RvS, 16 juli 2009, nr. 195.361.
5. RvS, 18 december 2019, nr. 264.441
6. In dit verband verwijzen we naar een artikel in ons tijdschrift Nieuwsbrief: “[De hoorplicht en handelingen van algemene bestuurlijke politie](#)”.
7. Aangezien het om een individuele beslissing gaat, moet het besluit ook een specifieke motivering bevatten, in overeenstemming met de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen.
8. L. CELIKOVIC, “Bestuurlijke politie: een compleet dossier (3/5). De verschillende soorten handelingen en de bevoegde partijen”, in *Nieuwsbrief*, maart-april 2023, p. 14.

> Met de medewerking van François Du Mortier, External Relations Manager bij Paradigm (bijdrage verwerkt door de dienst Informatie-Communicatie van Brulocalis)

# IMPLEMENTATIE VAN DATABANKEN: VOORDELEN, VALKUILEN, TOOLS EN TOEPASSELIJKE WETGEVING

Om de uitwisseling van informatie tussen overheidsinstanties en de behandeling van transversale dossiers – zoals eerder aangekaart door de gemeenten Anderlecht en Schaarbeek omtrent de strijd tegen huisjesmelkers – te vergemakkelijken, zijn betrouwbare databanken nodig die aan elkaar gekoppeld zijn. Paradigm, de instelling belast met digitalisering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, neemt de databanken met gegevens over huisvesting in het Brussels Gewest onder de loep voor dergelijke dossiers.



## AUTHENTIEKE BRONNEN VERSTERKEN

Wat adressen en gebouwen betreft, wil het Gewest via Paradigm gebruikmaken van authentieke bronnen, namelijk databanken die voldoen aan een aantal criteria en die regelmatig bijgewerkt worden door officiële bronnen. Dit helpt fouten te vermijden, zoals een slechte postbedeling, oproepingsbrieven voor verkiezingen die niet bij de bestemming geraken, politie-invalen op het verkeerde adres, hulpdiensten die kostbare minuten verliezen om een woning in een gebouw terug te vinden, fraude op het hoofdkantoor van een bedrijf, enzovoort.

De gewestelijke databank Brussels UrbIS, die up-to-date gehouden wordt door een team van cartografen van Paradigm, bevat adres- en bouwgegevens. Die gegevens zijn echter onvolledig, zowel voor de adressen (postbusnummers) als voor de gebouwen, waarvoor er enkel een 3D-envelop is zonder verdere onderverdeling in gebouweenheden.

Momenteel is men volop bezig om Brussels UrbIS aan te vullen met postbusnummers. Een van de grootste problemen – en dat heeft niets te maken met de gegevens zelf – is dat het nummer van de gebouwen en postbussen niet altijd op de gevel of brievenbus staat.

Door deze authentieke bronnen van adressen en gebouwen te creëren, waarbij ook rekening gehouden wordt met de postbus en de gebouweenheid, kunnen de gegevens met zekerheid aan elkaar gekoppeld worden.

## EEN NOODZAKELIJKE KOPPELING

Naast Brussels UrbIS zijn er nog andere databanken, die op hun beurt versnipperd en onvolledig zijn, zoals het Rijksregister, de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), de kadastrale legger van de FOD Financiën en Nova. Het Rijksregister bevat bijvoorbeeld alleen de personen die gedomicilieerd zijn op een adres, dus geen tweede verblijven en woningen die bewoond zijn door mensen zonder papieren, en daar ging het webinar net over. Het doel van het Gewest is ook om de link te leggen met de kadastrale gegevens. Binnen de kadastrale legger moet elk patrimoniaal perceel gekoppeld kunnen worden aan het gebouw zelf en aan de gebouweenheid.

Momenteel wordt de informatie in Brussels UrbIS niet rechtstreeks aangeleverd door de opstellers van de authentieke gegevens, namelijk de gemeenten.

De negentien Brusselse gemeenten coderen daarentegen al een aantal bevolkingsgegevens (adres en rijksregisternummer) in de toepassing Saphir van Civadis en andere gegevens in Nova, de toepassing waarmee het Gewest de procedure voor de afgifte van stedenbouwkundige vergunningen opvolgt en uitvoert.

Nova bevat dus potentiële adressen van rechtssituaties en Saphir adressen van feitelijke situaties, die ook verondersteld worden rechtssituaties te zijn. Bij huisjesmelkerij gaat het vaak om situaties waarbij dat niet het geval is.

Nova stuurt dan informatie over de stedenbouwkundige vergunningen naar de FOD Financiën. Zodra de stedenbouwkundige vergunning toegekend werd, zal de FOD Financiën de eigenaar om meer inlichtingen over de uitvoering van de vergunning vragen. Wanneer de eigenaar verklaart dat de werken voltooid zijn, worden de gegevens van de patrimoniale percelen in de kadastrale legger bijgewerkt in overeenstemming met de nieuwe situatie.

Via de ontwikkeling van webdiensten zal Paradigm alle gegevens aan elkaar koppelen, ook die van toepassingen zoals Nova, zodat stedenbouwkundige vergunningen geregistreerd worden op geldige adressen die opgenomen zijn in de authentieke bron. De bedoeling is om alleen nog authentieke gegevens te gebruiken, en geen gegevens die door verschillende diensten gecodeerd zijn.

De gegevens, zoals die van Nova in dit voorbeeld, worden vervolgens ter beschikking gesteld van BOSA, de federale dienstenintegrator, die op zijn beurt de toepassingen aanvult van de FOD Financiën, het Rijksregister, de KBO, bpost, enzovoort. Alle federale partners en alle instanties die de gegevens nodig hebben, zullen erover kunnen beschikken via deze webdiensten.

In elk geval zullen de gegevens die door de gemeenten in Saphir en Nova gecodeerd worden uiteindelijk ook toegevoegd worden aan de authentieke bronnen, zoals Brussels UrbIS.

Hoewel de gemeenten Paradigm nog altijd aanvullende informatie kunnen sturen, zou de frequentie van de communicatie mettertijd moeten afnemen, omdat de

toepassingen voortaan efficiënt aan elkaar gekoppeld zijn. Daardoor wordt de authentieke bron voortdurend bijgewerkt en moeten gegevens niet langer meermaals ingevoerd worden met het risico op dubbels.



## VERANDERING VAN HET WETTELIJK KADER

Naast het kader van de AVG liggen er nog andere initiatieven op tafel bij de regering, zoals het Brussels Wetboek voor governance en gegevensbeheer voor de uitwisseling van informatie tussen besturen. In dit wetboek wordt ook de uitvoering van de Europese PSI-richtlijn (Public Sector Information) inzake het hergebruik van overheidsinformatie en de gegevensstromen van de privésector naar de publieke sector geïmplementeerd. Het doel is om 'data governance' te organiseren en een platform ter beschikking te stellen van de gemeenten, waar zij op een uniforme manier toegang hebben tot al deze gegevens.

De regering heeft op het laatste moment beslist om een ordonnantie die enkele jaren geleden opgesteld werd op te nemen in het wetboek om van Brussels UrbIS een databank te maken met gegevens uit authentieke bronnen. De tekst van het wetboek werd op 20 juli in eerste lezing voorgelegd en de gegevensbeschermingsautoriteit heeft op 20 oktober een advies uitgebracht. Het wetboek zal dan waarschijnlijk nog voor het einde van de legislatuur goedgekeurd worden.

In het kader van het Renolution-programma met als doel het energieverbruik van woningen met een derde te verminderen en in de tertiaire sector energieneutraliteit te bereiken, houdt een werkgroep zich bezig met de regelgeving, instrumenten en administratieve vereenvoudiging. Paradigm werkt hieraan mee binnen

een project rond de invoering van een 'gebouwenpas', een databank om gebouwen en gebouweenheden te identificeren en die gepaard zou gaan met de oprichting van een 'kruispuntbank van gebouwen en hun bewoning'. De werkgroep heeft ook een nieuwe ordonnantie uitgevaardigd over de renovatiestrategie voor het gebouwenbestand, zodat elke gebouweenheid in het Brusselse Gewest tegen 2030 over een EPB-certificaat beschikt. De tekst is op 19 juli in tweede lezing voorgelegd. Op basis van de uiterst gedetailleerde gegevens in de EPB-certificaten zal belangrijke informatie over de gebouweenheden vastgelegd kunnen worden en kan de authentieke bron verder aangevuld worden.

Tot slot komt er een nieuwe ordonnantie voor de registratie van huurwoningen die het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) zal aanvullen. Door de identificatie van huurwoningen kan informatie verkregen worden over het type woning, de kadastrale referentie en het adres. De ordonnantie is op 7 juli in eerste lezing voorgelegd en op 20 oktober heeft de gegevensbeschermingsautoriteit opnieuw een advies uitgebracht.

Hoewel bepaalde gegevens uit verschillende bronnen in een eerste fase zeer nuttig zullen zijn om de initiële versie van de authentieke bronnen van adressen en gebouweenheden samen te stellen, zouden ze later overbodig worden naarmate deze authentieke bronnen opgenomen worden in het ecosysteem van gewestelijke gegevens. Dat is althans het doel van het Gewest.



**SINDS 1999 BESTRIJD ONZE KMO DE PRODUCTIE VAN PLASTIC AFVAL EN VERVUILEND TRANSPORT, EN BIEDT GEZUIVERD HEERLIJK WATER. EN HOE ZIT HET MET U? HEBT U ZICH AL AANGESLOTEN BIJ DE BEWEGING VOOR EEN SCHONERE STAD?**

**WIJ BIEDEN EEN ASSORTIMENT NETWERKDRINKFONTEINEN DIE GESCHIKT ZIJN VOOR KANTOREN, SCHOLEN, GEMEENSCHAPPEN, WERKPLAATSEN, HORECA, EN ALLE OPENBARE OF PRIVÉ PLAATSEN. VERKOOP OF VERHUUR, INCLUSIEF EERSTELAS SERVICE. GRATIS STUDIE EN OFFERTE OP MAAT.**



**PERFECTA N.V.**  
**BEVRIJDIINGSLAAN, 86**  
**1640 SINT-GENESIUS-RODE**  
**TEL. 02/378 41 25**  
**CONTACT@AQUAPERFECTA.BE**

> Coördinator van het webinar: William Verstappen – Adviseur studiedienst bij Brulocalis

# DE CONCLUSIES VAN HET WEBINAR

## KERNGEDACHTEN

De projecten van Anderlecht en Schaarbeek zijn complementair en werden voorgesteld vanuit resultaatdoel wat het eerste project betreft en vanuit de praktische uitvoering van deze transversale aanpak voor het tweede project.

Dignity, dat in 2021 van start ging, wil een antwoord bieden op de situatie van mensen wier kwetsbaarheid wordt uitgebuit en tegelijk een sterk en krachtig signaal afgeven: geen straffeloosheid voor de huisjesmelkers.

De resultaten tonen aan hoe relevant en nuttig deze gecoördineerde aanpak is. Het project beperkt zich niet alleen tot het menselijke aspect, want Dignity draagt ook bij tot stadsvernieuwing. Woningen die aan de vereiste normen voldoen, worden immers opnieuw op de markt gebracht. Tot slot speelt het project in op de concrete realiteit, zoals blijkt uit de reactie op de verdenkingen van een illegale crèche in de gemeente.

Met bijna 10 jaar ervaring belicht ILHO, van Schaarbeek, de implementatie en werking van deze transversale aanpak. Haar actierrein omvat slechte huisvesting in de breedste zin van het woord en heeft ook tot doel de lokale kennis op het vlak van stedenbouw, bevolking en kadaster te verbeteren.

Bij de implementatie impliceert ILHO een viervoudige transversaliteit: tussen gemeentelijke diensten, tussen lokale besturen, tussen parageemeentelijke diensten en ten slotte met andere bestuursniveaus. Net als zijn tegenhanger in Anderlecht is ILHO voortdurend in beweging en altijd op zoek naar nieuwe partners.

Zij steunen op drie pijlers: opleiding, samenwerking en voortdurende communicatie.

Dignity en ILHO benadrukken ook de rol van twee belangrijke spelers: de burgemeester en de OCMW's. De burgemeester is niet alleen het "hoofd van de gemeente", hij of zij is ook de autoriteit verantwoordelijk voor de bestuurlijke politiek in de gemeente. In die hoedanigheid heeft de burgemeester een aanzienlijke speelruimte op het vlak van gezonde woningen en heeft hij of zij de bevoegdheid om verordeningen te nemen en in actie te schieten om een einde te maken aan illegale praktijken.

Tot slot zijn de OCMW's in deze transversale aanpak ongetwijfeld de meest voor de hand liggende partners van de gemeenten, waarmee het meeste synergie bestaat. Hoe kunnen we niet de link leggen tussen artikel 1 van de organieke wet, "Elke persoon heeft recht op

maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid" en artikel 433decies van het Wetboek van Strafrecht, dat de handelingen van huisjesmelkers definieert als "omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid"? De OCMW's spelen een cruciale rol in Dignity en ILHO en doen ons beseffen dat, hoewel ze vaak worden voorgesteld als "het laatste vangnet", ze ook de eerste springplank zijn.

## WELKE UITDAGEN IN HET VERSCHIJT?

Aan de hand van de voorbeelden van Anderlecht en Schaarbeek vragen we ons af voor welke uitdagingen lokale besturen staan en nog zullen komen te staan om succesvolle transversale projecten te kunnen opzetten?

**De financiële uitdaging:** als je in een steeds moeilijker wordende financiële context dit soort initiatieven wil lanceren, moet je moeilijke keuzes maken. Want meestal hebben de gemeenten alleen zichzelf om op terug te vallen. Dit was het geval voor Dignity en ILHO. De twee projecten werden met eigen middelen betaald.

**Wettelijke uitdaging:** er zijn steeds meer en steeds complexere wetteksten. Het is belangrijk dat gewijzigde wetgeving en nieuwe voorschriften zorgvuldig en nauwgezet in de gaten gehouden worden. In de strijd tegen huisjesmelkers moeten ambtenaren jongleren met de nieuwe gemeentewet, het strafwetboek en alle gewestelijke wetgeving rond huisvesting. Aan de andere kant is er ook nog de fundamentele uitwisseling van gegevens, gekoppeld aan een nieuw juridisch arsenaal dat nog volop in uitbouw is en nog steeds verwerkt moet worden door ambtenaren, zoals de GDPR.

**Technische uitdaging:** overheidsdiensten zijn hun applicaties aan het moderniseren. Informatiebeheer en elektronisch documentbeheer (EDM) zijn van fundamenteel belang voor de lokale besturen. Terwijl ze nog volop in ontwikkeling zijn, vergt hun implementatie tijd en aanzienlijk wat investeringen.

De cartografische databank UrbiS, afgeleid van authentieke bronnen, vat deze drie uitdagingen samen. Dit gewestelijk platform, dat tijdens het webinar werd voorgesteld, heeft als doel alle kadastrale percelen met hun corresponderende adressen en de daaraan toegekende reële rechten in kaart te brengen door kruisverwijzingen en centralisatie van gegevens van een vijftiental Brusselse overheidsdiensten. Voor

veel gewestelijke projecten is de ontwikkeling van deze unieke identificatie van gebouw-eenheden een centraal element dat ook voor lokale besturen van vitaal belang zal zijn. Het is onmisbaar voor de uitvoering van de Renoluiton-strategie, maar ook voor de ontwikkeling van het gebouwenpaspoort, de aangifte van huurovereenkomsten, uitgebreide patrimoni-umdocumentatie en de verbetering van een gedifferentieerde onroerende voorheffing. Het kan ook helpen bij het in kaart brengen van nieuwe vormen van huisvesting, zoals gemeenschappelijke woningen of Airbnb, en de strijd tegen huisjesmelkers ondersteunen. In deze context moet de verdere implementatie van UrbiS een van de prioriteiten van het gewest zijn.

**Uitdaging op het vlak van personeel,** zowel organisatorisch als wat betreft het anders gaan werken van de ambtenaren.

De gemeenten zijn bezig hun organisatorische en operationele structuren om te vormen om dienstoverschrijdende samenwerking en uitwisselingen tussen diensten te stimuleren. Een van de doelstellingen is om de filosofie van de "silowerking" zoveel mogelijk aan banden te leggen. In de mate van het mogelijke krijgt dit concreet vorm door de verschillende diensten op dezelfde site onder te brengen. Verschillende nieuwe gemeentehuizen zijn met dit idee in het achterhoofd ook uitgetekend.

Voor ambtenaren kan deze transversale aanpak wat beangstigend zijn, omdat men het ziet als een ontwrichting van hun gewoonten. Hun manier van werken verandert. Maar het houdt ook kansen in: men leert nieuwe beroepen kennen, men werkt beter in team en er ontstaat een groter gevoel deel uit te maken van een verbindend project, enz.

Zowel voor de gemeente zelf als voor haar personeel vormt het omgaan met veranderingen ongetwijfeld een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren.

**Politieke uitdaging:** deze rol is essentieel. Als initiators, natuurlijk, maar ook als spelers: succesvolle transfunctionaliteit vereist ook politiek eigenaarschap van het project. Het overstijgt gemeenteraden, ideologische tegenstellingen en legislaturen. Het betekent ook een voortdurende dialoog en nauwe samenwerking met hun administratie.

De lokale besturen kunnen rekenen op de steun van Brulocalis en de Federatie van Brusselse OCMW's om de vele uitdagingen die voor hen liggen aan te gaan.

# Hoe verbeter je de energieprestaties van je gebouwen?

Bedrijven hebben belang bij de verbetering van de energieprestaties van hun vastgoed. Een energetische renovatie resulteert in een lagere energiefactuur en CO<sub>2</sub>-uitstoot en vergroot de waardevastheid van het pand. Maar hoe pak je dat als ondernemer aan?

## EPC-label A tegen 2050

Volgens het Internationaal Energieagentschap is **vastgoed verantwoordelijk voor 40% van de globale CO<sub>2</sub>-emissies**. De exploitatie van gebouwen is daarbij goed voor 70%, de rest van de uitstoot komt van de bouw zelf. Om de Europese klimaatdoelstellingen tegen 2050 te halen, zullen alle gebouwen een energielabel (of EPC-label) « A » moeten hebben.

## 170.000 renovaties per jaar

**In België is de uitdaging groter dan in onze buurlanden.** 'Dat komt omdat ons gebouwenpark gemiddeld groter en ouder is. Belgische woningen hebben op Europees vlak de tweede hoogste CO<sub>2</sub>-uitstoot per hoofd van de bevolking. Om de doelstellingen te halen, moeten er elk jaar 170.000 woningen gerenoveerd worden. Voor niet-residentieel vastgoed is de situatie nog uitdagender. Dat vertegenwoordigt 17% van het totale gebouwenpark in België en veroorzaakt maar liefst 26% van de uitstoot.

## Verplichte verduurzaming, ook voor bedrijven

Om het tempo richting 2050 op te voeren, verstrengen overheden gradueel de **EPC-regelgeving**. Die is **al strikt voor nieuwbouw, maar ook voor bestaande gebouwen bestaan er steeds meer verplichtingen**. Als bedrijfsleider, ben je binnenkort verplicht om een energieprestatiecertificaat (EPC) voor te leggen, als je je commercieel gebouw wil verkopen of verhuren.

## Inzicht in impact en kostprijs van investeringen

Maar hoe plan je die investeringen? Hoe weet je welke investeringen de meeste invloed hebben op het EPC van je gebouw? En vertaalt zich dat steeds in maximale energiezuinigheid? Met de ING Sustainable Buildings Guide, hebben de professionele klanten bij ING toegang tot een gratis digitale tool die inzicht biedt in **de impact en de kostprijs van de investeringen** die hun gebouw duurzamer maken. De tool houdt rekening met de verschillende EPC-wetgevingen in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

## Terugverdientijd van duurzame investeringen

Het intuïtieve dashboard van de ING Sustainable Buildings Guide toont niet alleen de verbetering van het energielabel en de vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot, maar ook **de kostprijs en jaarlijkse energiebesparingen**. Dit geldt zowel voor de individuele gebouwen als voor de volledige vastgoedportefeuille van de klant.

## Lenen tot 100%

Als bank wil ING zijn klanten een duw in de rug geven bij de financiering van die investeringen door **100% van het nodige bedrag** uit te lenen aan een voordelig rentetarief.



**En combien de temps votre rénovation énergétique sera-t-elle amortie ?**

Scannez le code QR et découvrez le Sustainable Buildings Guide.



do your thing

> Dienst Informatie-Communicatie met Sanoussy Balde, adviseur bij de Federatie van Brusselse OCMW's en Omérine Platiau, juridisch adviseur studiedienst bij Brulocalis

# GEWESTELIJKE ONTHAALSTRATEGIE: HEEL WAT LESSEN TE TREKKEN NA AFLOOP

In een vorig [nummer](#) besteedde de Nieuwsbrief aandacht aan de vorderingen op het vlak van administratieve vereenvoudiging, en dan vooral in twee projecten: Brussels Youth to Digital, dat jongeren dichterbij de overheid wil brengen, en de Gewestelijke onthaalstrategie, gericht op meer inclusie en een eenvoudiger onthaal. Het proces was op dat moment nog volop aan de gang.

Op 9 november werden de eindresultaten van het tweede project voorgesteld. Na maandenlange inspanningen van de gewestelijke en lokale openbare besturen, waaronder de gemeenten en de OCMW's, waarbij enquêtes, cartografie, benchmarking en inspirerende bezoeken aan andere Europese steden hand in hand gingen, werden nu een aantal aanbevelingen geformuleerd voor een globale onthaalstrategie via meerdere kanalen voor alle openbare diensten in het Brusselse Gewest. Daarbij staat de user *experience* centraal. Brulocalis gaat er dieper op in.

## 1. WAAROM EEN GEWESTELIJKE ONTHAALSTRATEGIE?

De Gewestelijke Onthaalstrategie is een van de projecten die *easy.brussels*, het Brussels agentschap voor administratieve vereenvoudiging, heeft gelanceerd in het kader van het plan Easy Way 2020-2025. Dit programma is onderverdeeld in verschillende doelstellingen. Het algemene doel is om "van Brussel een Smart City te maken en het leven van de Brusselaars aanzienlijk te verbeteren".

Dit project vertrekt vanuit de vaststelling dat de gebruikers nieuwe verwachtingen koesteren en steeds hogere eisen stellen. Ze willen een onmiddellijke en gemakkelijke toegang, digitalisering en een dienstverlening op maat. Anders gezegd, in hun contacten met de overheid geven burgers de voorkeur aan een onthaalvisie die meer via meerdere kanalen verloopt (de mogelijkheid om uit verschillende kanalen te kiezen om te communiceren en toch de garantie hebben dat ze de gevraagde informatie krijgen), meer sectoroverschrijdend is (één enkel aanspreekpunt voor alle diensten) en meer inclusief (de wens om diensten toegankelijker te maken, vooral voor burgers die minder snel technologie gaan gebruiken).

De Gewestelijke onthaalstrategie streeft dus het volgende na:

- De manier van onthaal binnen de administratieve diensten van het Gewest beter afstellen op alle soorten gebruikers en alle soorten aanvragen dankzij meer inclusie;
- Het onthaal voor verschillende doelgroepen efficiënter maken;

- De diensten en interacties met het publiek verbeteren;
- De gemiddelde wachttijd voor gebruikers in openbare diensten drastisch verminderen;
- En de gebruikerservaring eenvoudiger en samenhangender maken.

Dit zijn ambitieuze doelstellingen. Hiervoor was onderzoek nodig en moest de huidige toestand van de verschillende administratieve diensten van het Gewest eerst in kaart worden gebracht. *Easy.brussels* heeft dit samen met adviesbureau Möbius gedaan. Het werk bestond uit verschillende fasen en er werd rechtstreeks samengewerkt met zogenaamde "pilotadministraties" of "vrijwillige" administraties. Op die manier kon er rekening houdend met bepaalde parameters (budget, retroplanning, enz.) dieper op het onderwerp ingegaan worden.

Zo werden de onthaaldiensten in Brussel in kaart gebracht via een enquête waarop niet minder dan 56 openbare instellingen hebben geantwoord. Dit geeft een vrij volledig overzicht van de situatie. Naast dit in kaart brengen werd ook een benchmarking uitgevoerd om na te gaan welke methodologieën in andere diensten en sectoren werden gebruikt. De bedoeling hier is na te gaan waar verbeteringen en inspiratie mogelijk zijn.

## 2. TWEE BELANGRIJKE STAPPEN: DE CARTOGRAFIE EN DE BENCHMARKING

### Wat leren we uit de cartografie?

Een eerste fase bestond erin de huidige situatie van het onthaal in onze instellingen in kaart te brengen en de sterke punten van dit onthaal te analyseren. Daarnaast werden ook - en vooral - de zwakke punten geanalyseerd vanuit de gebruikersbehoeften, de bestaande kanalen, de uitwisselingen tussen de verschillende diensten en de initiatieven op het vlak van gebruikerservaringen en het delen van informatie.

1. De gebruiker: een onbekend en soms machteloos doelpubliek

*De eerste belangrijke les was dat men de verwachtingen, behoeften en profielen van de gebruikers onvoldoende objectief kent (en dus ook niet weet hoe men hen moet benaderen). Dit geldt in het bijzonder voor kwetsbare personen, die soms te weinig aangepaste kanalen hebben aan hun specifieke behoeften.*

2. Het management: maakt aanhoudend te weinig gebruik van gegevens

*Hoewel men benadrukt dat het management van onthaaldiensten meer belang hecht aan de gebruikerservaring (in het bijzonder via specifieke mensen en teams), bracht het onderzoek toch aan het licht dat de inzameling en het gebruik van gegevens nog te wensen overlaat. Dit is*



*nochtans noodzakelijk wil men rekening kunnen houden met een terugkoppeling en wil men op die manier bepaalde conclusies kunnen trekken en uiteindelijk werken aan een betere dienstverlening.*

3. De onthaalcultuur: kloof tussen eerste en tweede lijn

*Het in kaart brengen van het onthaal toonde aan dat de eerste onthaallijn over het algemeen goed voorbereid was en gebruikers goed kon begeleiden. De tweede lijn, waar mensen vervolgens naar worden doorverwezen, leek zich echter nog steeds weinig bewust van aspecten rond de gebruikerservaring.*

4. Samenwerking: geen gecoördineerde initiatieven

*Hoewel er tussen verschillende diensten wel degelijk wordt samengewerkt om de gebruikerservaring in Brussel te verbeteren, is het duidelijk dat dit soms coördinatie mist. Met als gevolg sporadische en gefragmenteerde initiatieven.*

5. De organisatie: de opkomst van digitale diensten... ten koste van de traditionele tastbare dienstverlening?

*Uit het werk dat samen met de diensten is gebeurd, blijkt dat er, onder meer door de digitale diensten, steeds meer onthaalmogelijkheden bijkomen. De keerzijde van de medaille is een verschraving van de materiële dienstverlening, vooral bij diensten met weinig middelen. Er wordt ook op gewezen dat het onthaalproces en de verbindingen tussen de eerste en tweede lijn echt gestandaardiseerd moeten worden.*

6. Informatie: een gebrek aan uitwisseling en bundeling

*Ten slotte blijkt het nog steeds moeilijk te zijn voor onthaaldiensten om doeltreffende monitoringtools voor de contacten te implementeren. Bijgevolg werkt dat de informatie-uitwisseling binnen - en vooral tussen - overheidsdiensten niet in de hand.*

Uit deze verschillende bevindingen bleek dat, hoewel diensten over het algemeen een onthaal via meerdere kanalen hebben, dit de silowerking de wereld niet uithelpt. Er is een echt gebrek aan coördinatie tussen diensten en aan informatie-uitwisseling. Deze situatie draagt duidelijk niet bij tot een vlotte en snelle dienstverlening aan gebruikers en zorgt voor bottlenecks en overbelaste diensten.

## De benchmarking en zijn mogelijke verbeterpunten

De tweede grote fase van de gewestelijke onthaalstrategie was een benchmarking-oefening (comparatieve analyse). De bedoeling was inspiratie te putten uit de methodologieën en processen die in andere diensten werden toegepast en manieren te vinden om het onthaal in het Brusselse Gewest te verbeteren.

In deze benchmarkingstudie werden drie overheidsdiensten met een onthaal geanalyseerd:

- De stad Brussel;
- Brussel Fiscaliteit;
- Het OCMW van Sint-Gillis

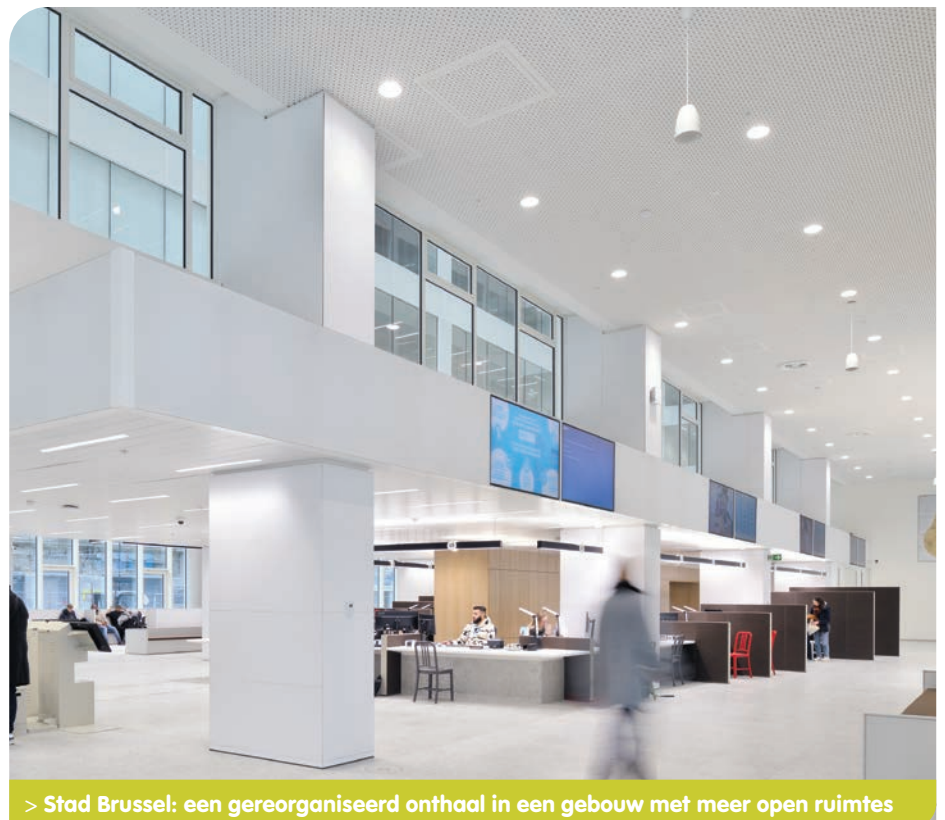
Alle drie de organisaties hebben in de loop van de tijd veranderingen ondergaan. In het geval van de Stad Brussel - en haar nieuwe administratieve gebouw, Brucity - en Brussel Fiscaliteit bijvoorbeeld, is het onthaal geëvolueerd naar minder materiële bezoekersstromen en een betere ondersteuning van mensen naarmate de voortgang van hun aanvragen. Dit resulteerde in de samenvoeging en veralgemening van de onthaalruimten en in gesprekken op afspraak. Het OCMW van Sint-Gillis van zijn kant kreeg te maken met meer materiële bezoekersstromen, met opeenvolgende maatschappelijke crisissen en de sluiting van verschillende diensten.

Deze evolutie heeft zijn eigen uitdagingen en hinderpalen. Denk hierbij aan:

- er moet een evenwicht gevonden worden tussen openheid en autonomie;
- er moeten minder onbevredigende ervaringen zijn met de tweede lijn;
- er moet bescherming zijn tegen geweld van bepaalde gebruikers, zonder daarom de administratie te moeten ingraven;
- er moeten doeltreffende instrumenten worden verkregen en verspreid;
- de gebruikers moeten consistent en volledig geïnformeerd worden;
- er moeten tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd worden;
- de gegevens moeten op de juiste manier worden verzameld en beheerd;
- het absentisme moet bij afspraken goed gemanaged worden.

Het OCMW van Sint-Gillis zei ook dat het te maken heeft met een steeds grotere stroom van mensen in kwetsbare situaties, terwijl het te weinig middelen heeft om hen goed op te vangen. Ter illustratie: het OCMW moet twee keer zoveel mensen opvangen als Brussel Fiscaliteit... met half zoveel onthaalpersoneel.

Behalve een aantal moeilijkheden heeft de studie van deze drie organisaties uiteraard ook



> Stad Brussel: een gereorganiseerd onthaal in een gebouw met meer open ruimtes

een aantal goede praktijken aan het licht gebracht die als inspiratiebron kunnen dienen voor de Brusselse onthaaldiensten.

Op basis van deze benchmarking heeft *easy.brussels* een aantal eerste aanbevelingen kunnen doen:

- Focussen op de kwaliteit van de dienstverlening aan gebruikers;
- De verschillende contactkanalen beter promoten;
- Het te volgen onthaalprotocol standaardiseren;
- Een betere afstemming tussen 1e en 2e lijn op gang brengen;
- Kennis over en grip op de te leveren diensten opbouwen;
- Samenwerkingsverbanden opbouwen;
- Opzetten en gebruiken van monitoring- en kennisdelingsinstrumenten;
- Opzetten van een goed afsprakenmanagement;
- Polyvalente beroepskrachten aantrekken.

Met betrekking tot het persoonlijk contact wordt medewerkers geadviseerd om een band met de persoon op te bouwen en zich met hem/haar te identificeren om zijn/haar behoeften en verwachtingen beter te begrijpen. Hierdoor wordt het ook makkelijker ze te ondersteunen bij de volgende

stappen. Goede communicatie betekent ook dat gebruikers goed geïnformeerd moeten worden over het verdere verloop van hun aanvraag en over eventuele vertragingen.

Wat het fysieke onthaal betreft, wordt aanbevolen om mensen in een aangename en inclusieve omgeving te ontvangen en educatief materiaal aan te bieden. Een vlotte doorstroming en goede oriëntatie kunnen opstoppingen en uiteindelijk spanningen vermijden.

Tot slot wordt de benchmarkstudie doorspekt met een aantal aanbevelingen voor telefonie. Naast de inrichting van een geïntegreerd contactcentrum wordt voorgesteld om medewerkers voor te bereiden op het asynchroon beheren van bepaalde tickets en om hen goed te informeren over wat wel en niet kan worden meegedeeld.

## 3. FINALE AANBEVELINGEN EN IDEEAALBEELD

### Aanbevelingen voor de korte en lange termijn

De eerste resultaten die in maart 2023 werden voorgesteld, hebben aangetoond dat het absoluut belangrijk is dat de Brusselse overheidsadministraties zich toeleggen op het onthaal en dat ze vastberaden zijn om de gebruikers keuzevrijheid te geven.

Terwijl er ook sprake is van een uiteenlopend aanbod van kanalen, zijn traditionele kanalen zoals de telefoon en het fysieke onthaal onderwerp van discussie. Er is vooral bezorgdheid rond de gepersonaliseerde ondersteuning van burgers en de vertrouwelijkheid. Dit duidde erop dat overheidsdiensten meer inspanningen zouden moeten leveren om uiteindelijk een geïntegreerde dienstverlening via meerdere kanalen te kunnen aanbieden. Tot slot bemoeilijkte het gebrek aan gegevens en input van de gebruikers een voortdurende verbetering.

Uit deze bevindingen volgen twee soorten aanbevelingen:

Op lange termijn:

- Een nieuw competentiecentrum voor de gebruikerservaring in het leven roepen dat instaat voor de strategische coördinatie op gewestelijk niveau, dat ontmoetingen tussen professionals faciliteert en een methodologie ontwikkelt, alsook opleidings- en expertisecampagnes uitwerkt.
- Transversale kanalen opzetten zoals een contactcentrum (het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft er nog geen) of op lokaal niveau opnieuw beginnen met gewestelijke hubs.

Op korte termijn:

- Kleinschalige proefprojecten in een welbepaald gebied opzetten.

## WERKEN AAN DE USER EXPERIENCE

Bovenop deze conclusies over een beter onthaal van de bezoekers in het Brussels Gewest, heeft *easy.brussels* zich ook geconcentreerd op wat het de UX-transitie, of gebruikerservaring, noemt. Deze term verwijst naar het design van diensten, tools en interfaces die toegankelijk en gebruiksvriendelijk zijn voor zoveel mogelijk gebruikers. Hiervoor stelt *easy.brussels* een tweeledige aanpak voor.

Ten eerste moet UX in het Brussels Gewest meer tot wasdom komen. Hiervoor worden twee concrete mogelijkheden voorgesteld:

- **Een aantal proefprojecten opzetten op het gebied van UX-ondersteuning binnen een aantal specifieke administraties;**
- **Oprichting van een UX-unit voor heel het gewest om een UX-cultuur in het gewest te bevorderen en ondersteuning te bieden aan de verschillende gewestelijke overheden.**

Ten tweede, de bevolking en het Gewest dichter bij elkaar brengen door middel van oplossingen die de bestaande digitale middelen aanvullen, vooral via:

- **De lancering van een eerste testfase met de opening van one-stop shops in de buurt;**
- **Het opzetten van een contactcentrum voor het hele gewest, dat zowel lokale als gewestelijke diensten kan aanbieden.**

Zoals *easy.brussels* aangeeft, is deze inspanning rond *user experience* nauw verbonden met een succesvolle overgang naar een transparante en inclusieve gewestelijke onthaaldienst via meerdere kanalen.

- Een platform voor het delen van informatie opzetten.
- Een haalbaarheidsdemonstratie uitvoeren en een proefcontactcentrum opzetten.
- Het opzetten van proefcontactpunten binnen bestaande organisaties.

## Vijfjarenvisie

Aan het begin van de presentatie in november werd nog eens de intentie uitgesproken om van het BHG een voorbeeld te maken qua gebruikersonthaal.

In het eindrapport van *easy.brussels* wordt beschreven hoe het onthaal in het Brussels Gewest er de komende vijf jaar uit zou moeten zien: een transparante en inclusieve dienstverlening via meerdere kanalen. Als we kijken naar de thema's hierboven, dan moeten er een andere cultuur en werking komen.

1. De gebruiker: beter anticiperen

*Het is belangrijk in te spelen op de behoeften en verwachtingen van gebruikers, waaronder de meest kwetsbaren. Op deze manier kan hen een snelle, correcte service worden verleend.*

2. Het management: voortdurende verbetering

*Om de geleverde dienst voortdurend te kunnen verbeteren en perfectioneren is niet alleen personeel nodig dat zich hier specifiek mee bezighoudt (in elke organisatie, maar ook op gewestelijk niveau voor transversale kanalen), maar moet men ook continu gegevens blijven verzamelen en analyseren.*

3. De onthaalcultuur: een zaak van iedereen

*Echte samenwerking en synergie binnen en tussen organisaties is cruciaal voor een goede*

*dienstverlening van de 1e en 2e lijn. Zij zijn niet als enige verantwoordelijk voor de kwaliteit van de dienstverlening aan gebruikers.*

4. Samenwerking: gebruik maken van de beschikbare diensten

*Om de lokale en gewestelijke partners in Brussel te helpen effectiever samen te werken, moeten de relevante gewestelijke instanties gecoördineerde diensten aanbieden.*


5. De organisatie: de processen aan een grondige doorlichting onderwerpen

*Wie zijn manier van werken wil aanpassen, moet het hele traject en de processen binnen de organisatie onder de loep nemen. Daarvoor zijn transversale kanalen nodig om een onthaalstrategie via meerdere kanalen te bevorderen.*

6. Informatie: betere communicatie binnen en tussen organisaties onderling

*Een goede communicatie tussen diensten en tussen organisaties, maar ook binnen organisaties, is belangrijk voor een goed gebruikers- en dossiermanagement... Zonder daarbij de regelgeving rond de GDPR uit het oog te verliezen.*

## BESLUIT

Om deze aanbevelingen en visie te implementeren zal *easy.brussels* snel een werkgroep en comités voor beste praktijken oprichten met de gewestelijke en lokale besturen. Er komt ook nog vóór de vorming en het aantreden van de nieuwe Brusselse regering een actieplan. Brulocalis volgt dit dossier op de voet, gezien de belangrijke belangen voor de lokale besturen en hun relatie met de burgers. 



> Ook in Ukkel en Elsene werd de onthaalruimte recent heringericht

# Révélez vos ambitions

ICHEC FORMATION CONTINUE

Développeur de Talents



SECTEUR PUBLIC | RH | MANAGEMENT | FINANCE | MARKETING | ENTREPRENEURIAT

[WWW.ICHECFORMATIONCONTINUE.BE](http://WWW.ICHECFORMATIONCONTINUE.BE)

> William Verstappen, adviseur studiedienst bij Brulocalis

# EEN VRUCHTBARE SAMENWERKING TUSSEN DE VERENIGINGEN VAN STEDEN EN GEMEENTEN EN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN

Twee keer per jaar komen de Federale Overheidsdienst Financiën en de verenigingen van steden en gemeenten samen. Ze overlopen dan de belangrijkste lopende dossiers en bespreken de geboekte vooruitgang en resultaten. Deze bijeenkomsten zijn voor de lokale besturen enorm belangrijk. Heel wat taken en bevoegdheden waarvoor de Federale Overheidsdienst Financiën instaat, hebben immers rechtstreekse gevolgen voor het lokale niveau. Ongetwijfeld is de FOD Financiën de federale administratie waarmee de gemeenten het meeste contact hebben. Hoe is ze georganiseerd? Wat staat er op het spel? Enkele antwoorden.

## GRONDIG WERK

Het overleg beperkt zich niet tot de dag van de vergadering zelf, maar wordt weken op voorhand voorbereid. Bij de FOD is de aanpak transversaal. Verschillende algemene administraties schuiven aan: de algemene administratie Fiscaliteit (directe belastingen en btw), de algemene administratie Inning en invordering, de algemene administratie Patrimoniumdocumentatie, de algemene administratie Thesaurie, de algemene administratie Beleidsexpertise en -ondersteuning, de dienst Citizen Relationship Management (CRM) en de dienst Informatiebeveiliging en Privacybescherming. De algemene administraties dragen dan de onderwerpen aan die ze op de agenda willen zetten.

Bij de verenigingen van steden en gemeenten krijgt men eerst een gestandaardiseerd formulier van het overlegsecretariaat. Dit formulier moet ingevuld worden voor elke vraag of elk dossier dat behandeld

moet worden. Op dit formulier worden de problemen, hindernissen en mogelijke oplossingen samengevat. Deze korte momentopname wordt vervolgens naar het overlegsecretariaat gestuurd. Dit secretariaat analyseert de vragen en geeft ze door aan de betrokken algemene administraties.

Brulocalis vult deze fiches in overleg met de Federatie van Gemeenteontvangers in, die nauw betrokken is bij dit proces. Vervolgens wordt, na ontvangst en analyse van de punten die zowel door de algemene administraties als door de verenigingen zijn aangedragen, de uiteindelijke agenda opgesteld en naar de deelnemers gestuurd.

## BELANGRIJKE DOSSIERS VOOR DE LOKALE BESTUREN

De onderwerpen zijn breed en vaak technisch: de belasting op verwaarloosde

gebouwen of leegstand, inventarisatie van schulden, toegang tot huurcontracten, aftrek van beroepskosten voor mandatarissen, protocollen voor toegang tot authentieke bronnen, enz.

Er wordt evenwel ook gesproken over belangrijke zaken voor de lokale besturen. Zo werden de fiscale hervormingsplannen van de Vivaldi-regering nauwlettend opgevolgd. Men had afgesproken, mochten deze tot een goed einde gebracht worden, dat de FOD Financiën via zijn studiedienst simulaties zou maken van de impact van de geplande maatregelen op de lokale financiën.

De personenbelasting en de onroerende voorheffing komen ook regelmatig aan bod. De opcentiemen op de onroerende voorheffing maken meer dan 30% uit van de gewone inkomsten van de gemeenten. De federale overheid is nog steeds bevoegd voor de personenbelasting en, in het geval van de onroerende voorheffing, voor het



> PB en OV: meer dan 30% van de gewone inkomsten van de gemeenten



**Belgian Road Research Centre**  
Together for sustainable roads

# OCW, EEN SPELER OP DE WEG TEN DIENSTE VAN DE GEMEENTEN

Het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW) werkt voor en met de Belgische wegbeherende overheden om de technische vooruitgang in de wegenbouw te bevorderen. Als lid van OCW kunnen gemeenten genieten van een reeks diensten die als doel hebben om hen te helpen en te ondersteunen in elke fase van een wegenbouwproject:



**Bijstand:** heb je een vraag in verband met weginfrastructuur? Aarzel dan niet om een beroep te doen op onze technologische adviseurs! Ze helpen je graag, hetzij door technische informatie/aanbevelingen of andere informatie te sturen, hetzij door een bezoek op het terrein om de situatie te bespreken en de meest geschikte oplossing/goede praktijk te bepalen.



**Proeven:** heb je nood aan een meting, de uitvoering van kernboringen of ander verkennend onderzoek op het terrein? OCW beschikt over een breed scala aan apparatuur voor het monitoren en meten van weginfrastructuur, zowel op het terrein als in het laboratorium. Er kunnen verschillende proeven (meestal betalend) worden uitgevoerd om bijvoorbeeld te controleren of de voorschriften van de bestekken zijn gevolgd, of aan de behoeften van de gebruikers wordt voldaan, enz.



**Opleiding:** OCW biedt een breed scala aan opleidingen over alle aspecten van de wegenbouw aan. Het gaat zowel om theoretische lessen als praktische workshops. Wil je jouw gemeentepersoneel algemene of specifieke opleidingen aanbieden? Raadpleeg dan onze opleidingscatalogus.



**Publicaties:** OCW deelt zijn expertise ook via publicaties. Sommige hiervan kunnen zeer nuttig zijn op het terrein, zoals onze handleidingen of bepaalde meetmethoden.

Heb je een specifieke behoefte of een vraag over de wegenbouw? Contacteer ons dan!  
[brrc@brrc.be](mailto:brrc@brrc.be) - [assistance@brrc.be](mailto:assistance@brrc.be) - [training@brrc.be](mailto:training@brrc.be)

Meer weten?



kadaster. We hebben het eerder al over gehad: na zo'n overleg werd op 29 november 2022 een specifieke studienamiddag georganiseerd over de personenbelasting. De bevoegde diensten van Financiën, de Brusselse gemeenteontvangers en Brulocalis hebben eraan deelgenomen. Binnenkort zal een soortgelijke bijeenkomst plaatsvinden over het kadaster. Het is de bedoeling duurzame oplossingen te vinden voor de problemen waarmee de gemeenten momenteel te maken krijgen: bijwerking van de kadastrale matrix, toegang tot de gegevens, enz.

Deze overlegmomenten zijn dus veel meer dan gewone vergaderingen. Ze vormen de kern van uiteenlopende activiteiten. Ze zijn een dynamisch overlegplatform waar uitwisselingen plaatsvinden en waar op een slimme manier samen gezocht wordt naar goede oplossingen voor de bestaande problemen. Bovendien worden hier ook talrijke initiatieven opgestart. Ten slotte kunnen ambtenaren van beide bestuursniveaus elkaar ontmoeten, wat bijdraagt tot netwerkvorming. Deze positieve spiraal blijkt uit een van de paradepaardjes van het overleg tussen de verenigingen van steden en gemeenten en de Federale Overheidsdienst Financiën: hulp bij het invullen van de aangifte personenbelasting.

## HULP BIJ HET INVULLEN VAN DE BELASTINGAANGIFTE: EEN SUCCESVOLLE SAMENWERKING IN PUBLIEKE DIENSTVERLENING TUSSEN DE TWEE BESTUURSNIVEAUS

Deze permanenties worden in de gemeenten verzorgd door ambtenaren van de FOD. Ze helpen de burgers die moeite hebben met het invullen van de belastingaangifte.

In Brussel waren deze permanenties bijna weggefallen. Niet alleen zijn er nu steeds meer vereenvoudigde aangiftes, de pandemie verbood deze fysieke bijeenkomsten de facto ook. De FOD heeft toen de ontwikkeling van telefonische permanenties versneld, met enig succes. Tegelijkertijd was de federale administratie, die een interne reorganisatie doormaakte, niet langer bij machte om een aanzienlijk aantal permanentiedagen op het terrein te verzorgen.

Hierop heeft de FOD de verenigingen in maart 2022 laten weten dat er geen permanenties meer georganiseerd zouden worden voor steden en gemeenten die op minder dan 30 kilometer van een gewestelijk kantoor liggen. Met andere woorden, de Brusselse burgers zouden deze hulp voortaan niet meer kunnen krijgen. Deze hulp zou enkel nog telefonisch worden verleend of voor een zeer kwetsbaar publiek op het gewestelijk kantoor en op afspraak. Brulocalis pleitte daarop voor het behoud van de permanenties. Met succes, want de maand daarop veranderde de FOD het geweer van schouder en bood alle Brusselse gemeenten opnieuw de mogelijkheid om permanenties te organiseren.

Deze dagen vragen heel wat aanzienlijke investeringen vanwege de gemeenten: communicatie met het publiek, personeel om de mensen te ontvangen, veiligheid,

het ter beschikking stellen van geschikte lokalen zodat de FOD-functionarissen hun taken in de beste omstandigheden kunnen uitvoeren, internetverbinding, sanitaire voorzieningen, enz.

De cijfers voor de edities 2022 en 2023 tonen hun relevantie goed aan. Terwijl deze hulp in 2022 voor alle gemeenten in het land 6% van de totale hulp aan burgers vertegenwoordigde, liep dit cijfer in 2023 op tot 10%. In Brussel werden in 2022 52 permanenties georganiseerd in 17 gemeenten, waar 1 982 aangiftes werden ingevuld. In 2023 werden, opnieuw voor 17 gemeenten, 50 permanenties gehouden, wat resulteerde in 2 820 ingevulde aangiftes.

De editie van 2022 werd door de gemeenten en de FOD geëvalueerd, zowel in positieve als in negatieve zin. Dat diende als basis voor de volgende editie. Er werd een grotere

**HULP BIJ HET INVULLEN**

**De aangifte laten invullen door de FOD Financiën**

- Altijd op vooraf gemaakte **afspraak**
- Invulling
  - ofwel **telefonisch**: de FOD Financiën belt de belastingplichtige terug. Geen onnodige verplaatsingen of wachttijden!
  - ofwel **ter plaatse**, in een kantoor van de FOD Financiën

+

**Samenwerking met de gemeenten**

- Invulsessies georganiseerd in **311 gemeenten**
- Altijd op vooraf gemaakte **afspraak**

21 [WWW.FIN.BELGIUM.BE](http://WWW.FIN.BELGIUM.BE) FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN .be

**HULP BIJ HET INVULLEN - BELASTINGPLICHTIGEN MET BIJZONDERE NODEN**

- In samenwerking met de gemeenten en OCMW's die de belastingplichtigen kennen en identificeren
- De FOD Financiën neemt rechtstreeks contact op met die belastingplichtigen om hen de gepaste hulp aan te bieden

Belastingplichtigen die niet in staat zijn om een afspraak te maken

- Tolken op afstand (videogesprek) in gebarentaal
- Tijdsblokken gereserveerd voor die belastingplichtigen

Belastingplichtigen met een auditieve handicap

> Een nuttige dienst die gewaardeerd wordt door de burgers en de betrokken gemeenten/OCMW's

efficiëntie vastgesteld: minder zittingen en meer ingevulde aangiften. Het nieuwe systeem corrigeert zijn onvolkomenheden en uit de evaluatie voor de editie van 2023 blijkt dat de ambtenaren van de FOD voor 96% tevreden zijn over hun ontvangst in de gemeenten en voor 85% over de goede organisatie van de permanenties.

Van haar kant heeft Brulocalis ook reacties gekregen van de participerende gemeenten. Zij waren zeer tevreden over deze hulp. Ook bij de bevolking was de reactie zeer positief. De gemeenten hebben nogmaals aangegeven dat deze dienstverlening in stand moet worden gehouden en dat er in sommige gemeenten meer permanenties moeten kunnen plaatsvinden.

## WAT WE IN DE TOEKOMST MOGEN VERWACHTEN?

De hulp bij het invullen van de belastingaangifte is representatief voor een meer globale strategie van de FOD Financiën om de dienstverlening aan de

lokale besturen te versterken. De strategie steunt op de professionalisering van het beroep en wil gebruik maken van moderne, digitale communicatiekanalen.

Het project “nabijheidsnetwerk” is hier een goed voorbeeld van. Het werd vorig jaar gelanceerd en heeft als filosofie om “het partnerschap tussen de FOD Financiën, de steden, de gemeenten en de OCMW’s te consolideren”. Het streeft een tweeledig doel na:

- de kwetsbare burgers in contact brengen met de FOD Financiën. Ze kloppen daarvoor aan bij hun gemeente met vragen voor de FOD Financiën;
- en steden, gemeenten en OCMW’s helpen in hun eerstelijnscontacten met kwetsbare burgers.

De FOD stelt voor om voor elke doelstelling een specifieke vector te gebruiken. De eerste bestaat uit een gedeelde *Sharepoint* waarop gegevens kunnen uitgewisseld worden. De gemeente bezorgt hierop de gegevens van de hulpvragende burger en zijn vraag. De FOD neemt dan contact op

met de burger en geeft hem/haar de juiste hulp.

De steun aan de lokale besturen gebeurt via een handige toolbox die via een website toegankelijk is en praktische FAQ’s, links voor het delen van kennis, contactgegevens, standaarddocumenten en nuttige informatie bevat. Dit “nabijheidsnetwerk” wordt momenteel getest met zes Waalse pilotgemeenten.

Hans D’Hondt, voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën, benadrukt in een gesprek (zie artikel hieronder) dat “de lokale besturen onze voor de hand liggende partners zijn”. Dat blijkt uit de uitbouw van de publieke dienstverlening die aan de gemeenten en OCMW’s wordt aangeboden. Dit mag echter niet leiden tot een extra werkbelasting voor het lokale personeel, dat het in een steeds krappere financiële context al moeilijk heeft. Brulocalis zal hier bijzondere aandacht aan blijven besteden.







**Weten om dienen**

**Met POWERSAVE, geen energiezeven meer.  
Beheer uw verbruik.**

**Duizenden euro’s en tonnen CO2 te besparen**

Dankzij onze sensoren die zo dicht mogelijk bij het gebruik, geïnstalleerd zijn kunt u alle soorten gegevens op één platform verzamelen.

 <b>Elektriciteit</b>	 <b>Water</b>	 <b>CO2</b>	 <b>Temperatuur</b>
 <b>Gas</b>	 <b>Licht</b>	 <b>Olie</b>	<b>Alle soorten gebruik</b>

**Voor meer informatie, neem contact met ons op  
081/22.42.50 · rvc@rvc.be · www.rvc.be**

> William Verstappen, adviseur studiedienst bij Brulocalis

# HANS D'HONDT: "DE LOKALE BESTUREN ZIJN ONZE MEEST VOOR DE HAND LIGGENDE PARTNERS EN ONZE GROOTSTE TROEF"

Hans D'Hondt is sinds februari 2010 voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën. Binnenkort geeft hij de fakkel door. Meteen komt er een einde aan een lange carrière in de politiek en de openbare dienstverlening. Onder zijn leiding werd een overlegproces opgestart tussen zijn diensten en de verenigingen van steden en gemeenten. Hij volgt zelf de thema's op die er besproken worden, wat duidelijk aantoont hoeveel belang hij aan het lokale niveau hecht. In ons gesprek vertelt hij over wat er binnen de FOD gebeurt en over de jongste evoluties binnen die FOD. Niet alleen intern, maar ook in de relaties met de lokale besturen. Bij wijze van nalatenschap geeft hij ons ook zijn visie op de toekomst.



> Hans D'Hondt, voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën

**U bent sinds februari 2010 voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën. Hoe was de relatie en samenwerking met de lokale besturen toen u aankwam?**

*Toen ik hier begon was de FOD Financiën een vrij gesloten structuur ten opzichte van de buitenwereld. Er waren niet veel contacten met de lokale besturen. Ze beperkten zich vooral tot patrimoniumdocumentatie of fiscale administratie. De lokale besturen zijn evenwel bevoorrechte partners en de banden konden en moesten absoluut aangehaald en verbeterd worden.*

**Is het overleg met de verenigingen van steden en gemeenten als reactie hierop in het leven geroepen?**

*Ik heb inderdaad het initiatief genomen om twee keer per jaar samen te zitten. De eerste vergaderingen waren wat lastig. We moesten een balans vinden en een manier van werken die voor iedereen ging. In het begin was het wat "learning by doing". In de loop der jaren is deze samenwerking productief en zeer nuttig geworden.*

*Binnen de FOD is een referentiepersoon verantwoordelijk voor de werking en het secretariaat van het overleg. De voorbereidingen beginnen ruim op voorhand, en ze werken in twee richtingen. Er wordt contact opgenomen met de verenigingen van steden en gemeenten over de eventuele aandachtspunten en vragen waarover ze het willen hebben, en vragen naar eventuele moeilijkheden die ze aan ons willen voorleggen. De betrokken diensten binnen de FOD worden vervolgens gevraagd hierop te antwoorden, en tot slot wordt de agenda opgesteld en naar alle deelnemers gestuurd.*

*Na meer dan 10 jaar is dit overleg nu helemaal volgroeid. We zien dat het goed werkt. Vaak levert*

*het al oplossingen op lang voordat de vergadering plaatsvindt. De doelstelling is bereikt, aangezien we nu bilaterale bijeenkomsten aanmoedigen en het een essentieel samenwerkingsplatform met de lokale besturen is geworden, aangezien het de facto op permanente basis functioneert.*

**Zou het niet nuttig zijn om de vergaderfrequentie op te trekken en te gaan naar 3 of 4 vergaderingen per jaar?**

*Ik sluit dit niet uit. Maar ik merk dat het aantal punten op de agenda van elke vergadering redelijk blijft en dat, zoals ik heb aangegeven, de gevraagde oplossingen of antwoorden door de lokale besturen, buiten het kader van deze vergaderingen worden gevonden of gegeven. Tot slot is het grote voordeel van dit overlegproces niet zozeer de vergadering zelf, maar wel het netwerk. Mensen kennen elkaar en kunnen met elkaar contact opnemen wanneer dat nodig is.*

**Corona heeft een blijvende impact gehad op het dagelijkse werk van de ambtenaren en op het gezicht van de overheidsdiensten. De FOD Financiën ontsnapt daar niet aan. Hoe bent u deze periode doorgekomen?**

*Ik zou twee periodes willen onderscheiden, corona en post-corona. In de post-coronaperiode hebben alle organisaties, zowel publieke als private, hun bedrijfscultuur in twee jaar tijd een sprong van 20 jaar vooruit zien maken. Ze moeten nu een nieuw evenwicht vinden en hun organisatie opnieuw stabiel krijgen. Ik doe trouwens een roadshow met de leidinggevende om te zien hoe zij zichzelf organiseren. Uit deze bijeenkomsten, die nog steeds lopen, blijkt dat de FOD Financiën niet veel veranderd is.*



*Ik leg het even uit, en dit brengt me terug naar ver voor corona: in 2012 hebben we geleidelijk onze desktopcomputers vervangen door laptopcomputers. Tegelijkertijd begon het telewerken ingang te vinden, daarbij geholpen doordat het personeel de juiste apparatuur had.*

*In 2019, dus een jaar voor het begin van de pandemie, was telewerken al goed ingeburgerd bij de meeste personeelsleden: er werd één dag op de vijf getelewerkt en 72% van het personeel had al getelewerkt. Dus toen de gezondheids crisis begon, waren we klaar voor deze "opgelegde" overgang naar volledig digitaal werken.*

*Kortom, alles verloopt heel goed en we zijn zeker een van de meest flexibel werkende publieke organisaties.*

**Wat zijn de gevolgen van deze digitale versneling van de FOD Financiën voor de dienstverlening aan de lokale besturen?**

*Allereerst wil ik de nadruk leggen op een basisprincipe: de FOD is er voor iedereen. Er is een hiërarchie van prioriteiten. De eerste prioriteit is de dienstverlening aan de burger. Als hij digitaal wil gaan (bijvoorbeeld via Tax-on-Web), dan is dat natuurlijk de makkelijkste weg voor hem, maar ook voor ons. Voor de samenleving is dit ook het goedkoopste.*

*De tweede is verrassender, want het gaat niet om post of e-mail, maar om de telefoon. We beseften het bij Tax-On-Web (Tow), waarvoor we "Tow-Tel" in het leven hebben geroepen (nvd: telefonische hulp bij het invullen van de belastingaangifte tijdens corona). Burgers konden een afspraak maken voor een persoonlijk telefoongesprek. We merkten toen dat we het probleem van de burger heel vaak telefonisch konden oplossen en dat de overgrote meerderheid van de mensen alleen contact met ons opnam als ze een brief of bericht van ons hadden gekregen. Daarom brengen we sinds kort een code aan op de brieven die we versturen. De burger toetst deze code in op zijn telefoon en krijgt zo rechtstreeks toegang tot zijn dossier.*

*De derde vorm van contact is dus post of e-mail en, ten vierde, face-to-face en fysiek contact. Dat is het duurste en het moeilijkst te organiseren, maar we willen dit niet verwaarlozen. Mensen hebben er immers recht op. Wat mij betreft heb ik nooit graag gesproken over "klanten" als het gaat om overheden. Burgers, maar ook bedrijven, hebben recht op een correcte, professionele, maar ook eerlijke dienstverlening. Daarom zullen die verschillende uiteenlopende kanalen nooit verdwijnen.*

*Er zijn ook maatregelen genomen om het leven van burgers gemakkelijker te maken. Eén op de twee belastingaangiften is al ingevuld (nvd: het voorstel van vereenvoudigde aangifte). Dit is een grote stap voorwaarts voor de burger, gelet op het huidige complexe systeem en de steeds sneller veranderende wetgeving.*

*Er zal zeker steeds vaker naar digitale kanalen worden teruggegrepen, maar wij houden vast aan een multikanalenstrategie.*

*We moeten evenwel ook rekening houden met de interne organisatie die voortdurend in beweging is. In 2004 had de FOD 34.500 mensen in dienst, terwijl dat er nu nog 20.500 zijn. In dezelfde periode zijn we van 450 naar 125 gebouwen gegaan. En dit cijfer zal nog verder naar beneden gaan. De bezettingsgraad vertoont een dalende trend en voor de samenleving heeft het economisch gezien geen zin om gebouwen te behouden die weinig of niet gebruikt worden. In die zin zal een van de uitdagingen voor mijn opvolger de komende vijf jaar zijn om een systeem op poten te zetten dat zowel de fysieke dienstverlening aan de burgers in stand houdt als de nabijheid verbetert.*

**Het contact met de burger is van groot belang en de gemeenten vragen hier nadrukkelijk om. Hoe past u dit in uw beleid in?**

*Ik droom van een systeem waarbij een burger in zijn gemeentehuis een afspraak maakt met de FOD via een ambtenaar ter plaatse of op afstand. Een beetje een verbeterde 'Teams'. Ik denk daarbij aan geïnteresseerde gemeenten - wat voor Brussel minder voor de hand ligt omdat het centrale gebouw van de FOD waar burgers welkom zijn er nog altijd zal zijn - en aan locaties waar we geen kantoren meer zullen hebben. We hebben ook een proof of concept uitgevoerd met een virtuele ambtenaar waarbij het beeld iets gesofisticeerder was. Mensen konden documenten scannen en werden daarbij door iemand vanop afstand geholpen. De resultaten waren behoorlijk positief, hoewel het altijd prettiger is om fysiek contact te hebben met de medewerker. Een burger zou ook een afspraak kunnen maken en een thuiswerkende ambtenaar in de buurt over de vloer krijgen. We moeten naar meer symbiose gaan tussen lokale besturen en andere openbare diensten. Zo dicht mogelijk bij de burger. Maar altijd in de geest van de subsidiariteit. Dit soort initiatieven zijn ongetwijfeld nodig wil men de nabijheid kunnen vrijwaren.*

**Bestaat niet het gevaar dat bepaalde taken of verantwoordelijkheden op termijn doorgeschoven worden naar het gemeentepersoneel?**

*Dit is natuurlijk niet de bedoeling van dit soort initiatieven. Maar het is duidelijk dat de taken elkaar in sommige gevallen overlappen. Een burger vraagt bijvoorbeeld de tussenkomst van DAVO, de dienst voor alimentatievorderingen: in de meeste gevallen zal hij eerst bij het OCMW gaan aankloppen vooraleer naar ons te komen. Als de maatschappelijk werker toegang heeft tot de informatie wint iedereen daar tijd mee. In de eerste plaats de burger, maar ook de maatschappelijk werker. Voor de rest is het duidelijk dat als iemand een overheidsinstantie wil zien en een afspraak wil maken, we moeten overwegen of het voor hem of haar niet beter is om dat bij de gemeente te doen, gezien er daar lokalen voorhanden zijn. Het is zeker niet de bedoeling om het lokale niveau met*

extra werk op te zadelen, maar om de best mogelijke samenwerking te vinden.

**De FOD speelt een fundamentele rol in de personenbelasting, maar ook in de onroerende voorheffing, aangezien de federale overheid bevoegd is voor het kadaster. Deze aanvullende belastingen maken 35% van de gemeentelijke gewone inkomsten uit. De gemeenten vragen meer gedetailleerde informatie wat betreft de gegevens van de personenbelasting en vragen dat de federale overheid opnieuw investeert en het kadaster bijwerkt. Wat is de situatie?**

*Met betrekking tot de personenbelasting werd op 29 november 2022 een masterclass georganiseerd in samenwerking met Brulocalis. We zijn hiermee bezig.*

*Wat de onroerende voorheffing betreft, verwijst ik naar het feit dat de dienst van deze belasting nu naar de drie gewesten is gegaan (nvdr: Vlaanderen in 1999, Brussel in 2017 en Wallonië in 2021). Het oorspronkelijke idee, in het begin van de jaren 1980, was dat de federale overheid de dienst van deze belasting zou verzorgen totdat deze zou worden overgenomen door de gewesten, wat nu het geval is. Zolang de federale overheid deze dienst voor de drie gewesten verzorgde, was de belastinggrondslag groot genoeg om te blijven investeren. Zodra de gewesten het beheer overnamen, en in Vlaanderen was dat vrij snel, werd het moeilijk om investeringen te*

*rechtvaardigen die verder gingen dan een eenvoudig onderhoud. Dit is een investeringskost voor de federale overheid. Die werkt voor iedereen. Dit zou elders tot onderinvestering leiden. Slechts één of twee entiteiten zouden hiervan dus de vruchten kunnen plukken.*

**U heeft een belangrijke stempel gedrukt. Wat zijn de komende grote projecten en wordt het overleg door uw opvolger voortgezet? Het heeft zijn waarde bewezen en is nog nooit zo nuttig geweest.**

*Ik twijfel er niet aan dat mijn opvolger snel het nut en de noodzaak van dit overlegplatform zal inzien. Het is een win-winsituatie, want de overheid is onze vanzelfsprekende partner. Ik ben in dit opzicht niet bang. In feite zijn we zo tot volle wasdom gekomen dat deze dialoog ons wederzijds versterkt.*

*Wat onze grote projecten betreft, nu de diensten volledig geherstructureerd zijn, kunnen we een volgende fase ingaan: het omschrijven van de dienstverleningsniveaus van de FOD. Ik heb hiervoor de aanzet gegeven, maar ik zal er niet meer zijn om het tot een goed einde te kunnen brengen. Op lange termijn hoop ik dat er een symbiose tot stand komt met de overheden, en in het bijzonder met de lokale besturen, waarbij er een mate van nabijheid tot de burgers is die veel verder gaat dan wat momenteel mogelijk is. Nogmaals, de lokale besturen zijn onze meest voor de hand liggende partners: het is*

*mijn ambitie dat de FOD bereikbaar en toegankelijk is via de lokale besturen.*

**Hoe zou deze symbiose tussen de FOD en het gemeentepersoneel werken?**

*Eerst en vooral moet er wederzijds vertrouwen zijn. De voorbije jaren hebben we niet alleen gewerkt aan het herstel van dit vertrouwen, maar hebben we het ook versterkt. Op dit moment kennen en herkennen de ambtenaren elkaar. Vooral dankzij de gedecentraliseerde hulp bij het invullen van de aangifte die in de gemeenten georganiseerd wordt. We hebben ook gemerkt dat de reacties voor 2023 aan beide kanten positief waren, wat bewijst dat we op de goede weg zijn.*



**HOE KAN DE BURGER ONS VANDAAG CONTACTEREN?**

**COMMENT LE CITOYEN PEUT-IL NOUS CONTACTER AUJOURD'HUI ?**



[WWW.FIN.BELGIUM.BE](http://WWW.FIN.BELGIUM.BE)

**> De onthaalstrategie via meerdere kanalen van de FOD Financiën**

> Davide Lanzillotti, adviseur dienst duurzame stad bij Brulocalis

# EUROPESE SUBSIDIES VOOR BELGISCHE GEMEENTEN: 3 VOORBEELDEN VAN GEMEENTEDIENSTEN DIE DEZE IN GOEDE BANEN LEIDEN

Op 21 november heeft Brulocalis een bijeenkomst georganiseerd van de werkgroep Europa (WG) over "het zoeken naar en beheren van Europese subsidies binnen de Belgische gemeenten». De steden Luik en Mechelen werden gevraagd om hun praktijken en ervaringen te delen met de Brusselse gemeenten. De gemeente Schaarbeek heeft ook haar eigen beleid terzake voorgesteld.

## MECHELEN

Om de zoektocht naar Europese subsidies en ook hun beheer te vergemakkelijken, heeft Mechelen een cel van twee personen in het leven geroepen die instaat voor de strategische monitoring, de netwerking en het opzetten van projecten in samenwerking met andere administratieve medewerkers. Deze cel wordt ondersteund door iemand anders die instaat voor de administratieve en financiële aspecten. Er kwam een aantal instrumenten, zoals een specifieke workflow die duidelijk aangeeft wie wat doet en wanneer, wat de coördinatie en het beheer van taken rond Europese projecten vergemakkelijkt, en een werkingsfonds dat opgericht werd op basis van de terugbetaling van indirecte kosten (overheadskosten) en waarmee het stadsbestuur de verschillende projecten kan cofinancieren.



## DE ORGANISATIE VAN DE VURIGE STEDE

De stad Luik is nog niet zo goed georganiseerd als Mechelen. Binnen het Luikse stadsbestuur is er wel een verantwoordelijke voor het beheer van structuurfondsen zoals EFRO en ESF+; een andere persoon die belast is met internationale betrekkingen biedt waardevolle hulp bij de administratieve/financiële aspecten van Europese projecten en nog een andere verantwoordelijke speelt de rol van LEAR (Legal Entity Appointed Representative, d.w.z. de wettelijke vertegenwoordiger van de stad bij de Europese

Unie). Voor Luik is de succesfactor bij Europese kandidaatstellingen het dynamisme van het stadspersoneel en het feit dat het deel uitmaakt van een breder netwerk.



## SCHAARBEEK HAALT VOORDEEL UIT HET EUROPESE NETWERK

De gemeente Schaarbeek heeft ervoor gekozen om menselijke en financiële middelen in te zetten voor Europese netwerking. Dat heeft zowel qua ingediende projecten als qua uitwisseling van goede praktijken (en dus de door de gemeente verworven kennis) zijn vruchten afgeworpen. Daarnaast heeft het schepencollege van Schaarbeek een "Actiestrategie Europese projecten 2021-2027" goedgekeurd waarin klaarheid wordt geschapen over de werkwijze en de prioritaire thema's voor een actievere aanpak van de gemeente op Europees niveau. Daarnaast zijn er ook informatie/communicatietools en opleidingen over Europese projecten uitgewerkt om het personeel te sensibiliseren en op te leiden.



Schaarbeek is de enige Brusselse gemeente die een "Dienst Europese en Internationale Programma's en Financiering" heeft opgericht. Die houdt zich bezig met de verschillende bovenvermelde aspecten.

## MEERWAARDE VAN EUROPESE PROJECTEN

Na afloop van de bijeenkomst waren alle sprekers het erover eens dat Europese projecten:

- knowhow en nuttige kennis opleveren voor de gemeente;
- nieuwe oplossingen en technologieën helpen inbedden in de gemeentelijke werking; en
- helpen om stedelijke problemen of uitdagingen op te lossen door middel van een aanpak op basis van collectieve intelligentie;
- toegevoegde waarde bieden voor de samenleving;
- de ambities van de gemeente voeden (door haar te helpen meer en/of beter te doen);
- voldoen aan de secundaire behoeften van de overheid, d.w.z. de capaciteitsopbouw van het personeel (vaardigheden vergroten, enz.).

De stad Mechelen, goed voor bijna 40 Europese projecten, benadrukte hoe belangrijk het is om interne expertise over Europese projecten op te bouwen (in plaats van een beroep te doen op externe consultants). Schaarbeek van haar kant raadde aan om een beroep te doen op andere steden en organisaties zoals Brulocalis om een synergie tot stand te brengen en hulp te krijgen voor specifieke vragen rond Europese financiering. Luik, ten slotte, raadde aan om bij Europese projecten snel uitgaven te doen, aangezien de timing van deze projecten erg krap is.

> Alessia Messina, Business intelligence officer dienst Informatie-Communicatie bij Brulocalis

# EWLD 2023-2024: DEMOCRATISCHE VEERKRACHT OP DE VOORGROND

De Europese Week van de Lokale Democratie (ELD) is een pan-Europees evenement dat tot doel heeft de lokale democratie en burgerparticipatie te versterken. Het wordt gecoördineerd door het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa (CLRAE)<sup>1</sup>. Thema voor 2023-2024 is: *“Local communities: putting democratic resilience at the forefront”*. Brulocalis en het Bureau International Jeunesse (BIJ) hebben in dit kader op 27 november een studiedag georganiseerd waarop in Brussel gevestigde actoren informatie, instrumenten, beste praktijken en strategieën over burgerparticipatie, lokale democratie, jeugd en sociale cohesie met elkaar konden delen.



## FOCUS OP JONGEREN

Op initiatief van het BIJ begon de studiedag met een presentatie van de organisatie door Laurence Herman, de directeur, waarbij ze in het bijzonder de verschillende activiteiten belichtte ter bevordering van de jongerenparticipatie in de lokale beleidsvorming.

Het BIJ is een dienst van *Wallonie-Bruxelles International* en wordt mede beheerd door de *Fédération Wallonie-Bruxelles*. Het werd opgericht om in Wallonië en Brussel internationale of Belgische jongerenprogramma's van hoge kwaliteit buiten de schoolcontext in goede banen te leiden. Het biedt gespecialiseerde ondersteuning aan jongeren en steunpunten uit de jeugdsector om hen te helpen bij het opzetten van deze projecten. Er worden opleidingen, informatiesessies, contactseminaries, projecten rond prioritaire thema's, enz. georganiseerd.

*Democracy Reloading* is bijvoorbeeld een opleiding van het BIJ dat lokale en gewestelijke overheden helpt om jongerenparticipatiestructuren te ontwerpen, te implementeren en te evalueren en op die manier actief burgerschap en democratie in lokale gemeenschappen verbetert. Er werd hier uitgelegd hoe een "gemeenschap van de toekomst", aangepast aan jongeren, kan worden opgebouwd. Daarvoor is er een toolkit uitgewerkt waarmee gemeenten en lokale besturen jongeren kunnen betrekken bij de lokale besluitvorming en het maatschappelijk leven. De toegevoegde waarde van *Democracy Reloading* bestaat erin het netwerk van lokale gemeenschappen te perfectioneren en hen aan te moedigen collega's van naburige gemeenten en steden te ontmoeten en zo nieuwe intergemeentelijke partnerschappen in Brussel in het leven te roepen<sup>2</sup>.



1. Meer informatie hierover vindt u in het artikel over de 45e zitting van het CLRAE.
2. Meer info op het online platform: <https://democracy-reloading.eu/nl/>

## PARTICIPATIEVE JONGERENSTRUCTUREN

De Franstalige vzw *Carrefour Régional et Communautaire de Citoyenneté et de Démocratie* (CRECCIDE) werkt op twee fronten. Ten eerste wordt er rond burgerschapseducatie en democratische waarden gewerkt. Er worden verschillende activiteiten op scholen georganiseerd om van kinderen en jongeren kritische, actieve en verantwoordelijke burgers te maken. Het evenement "*Je connais ma commune*" dat in (Franstalige) scholen wordt georganiseerd, geeft kinderen en jongeren bijvoorbeeld een beter begrip van hoe een gemeente werkt en wie haar vertegenwoordigers zijn.

Het tweede luik bestaat uit het ondersteunen van gemeenten bij het opzetten van jongerenparticipatiestructuren<sup>3</sup>. Bijvoorbeeld de organisatie van gemeentelijke kindergemeenteraden en jongerengemeenteraden. Kinderen en jongeren worden, in overleg met lokale jeugddiensten en scholen, ondersteund door jeugdwerkers bij de projecten die ze gaan opzetten. Een ander voorbeeld is het project "*Enerjeunes*". In het kader van dit project kunnen alle lokale jongerenparticipatiestructuren een projectoproep lanceren rond duurzame energie, leefmilieu, klimaatsensibilisering, enz. en financiering ontvangen om het project concreet uit te werken.

## BOUWEN AAN DE STEDEN VAN DE TOEKOMST

Carla Rey, Executive Director van AICCRC VENICE, heeft vervolgens een studie gepresenteerd over de inrichting van steden en openbare ruimten. Er wordt daarin gekeken naar het verleden en een blik geworpen op de toekomst. In zekere zin gaat het om het idee om de stad en haar ruimtelijke ordening te herdenken en daarbij rekening te houden met de realiteit ter plaatse en de mening van haar burgers. Men kan deze samenwerking op twee manieren vorm geven: een creatief proces op lokaal niveau en de bevordering van samenwerking tussen alle steden wereldwijd.

Grote en dure investeringen zijn soms niet nodig. Steden beschikken al over de middelen om met veranderingen om te gaan. Carla Rey somde ook een aantal voorbeelden op van steden overal ter wereld waar rekening werd gehouden met burgerparticipatie en waar dit een positief effect had op het proces van co-creatie van de stad. Parijs en Barcelona werden daarentegen als voorbeeld aangehaald waar men er niet in geslaagd is om sociale cohesie tot stand te brengen en om een voorspoedige stad voor de inwoners te bouwen. De architecten gaven namelijk voorrang aan het esthetische aspect van de architectuur - de Haussmann stijl in Parijs en de Cerdà stijl in Barcelona (brede boulevards, gemeenschappelijke woningen, afgesloten ruimtes, etc.) - in plaats van rekening te houden met de behoeften van hun inwoners. Deze keuze heeft geleid tot vervreemding tussen bewoners

en uiteindelijk tot grotere sociale ongelijkheden. In het geval van New York hebben de burgemeesters van de staat decennialang om de beurt naar de opmerkingen van hun burgers geluisterd en een voetgangerssmall op Times Square mogelijk gemaakt. Uit dit voorbeeld blijkt hoe succesvol het proces van samenwerking en co-creatie in de ruimtelijke ordening kan zijn.

Kortom, een stad die luistert naar de behoeften van haar inwoners, hen de tijd geeft om zich in te stellen op veranderingen en hen voorziet van open ruimtes, bevordert de sociale cohesie.

## IN BRUSSEL

In de namiddag werden workshops georganiseerd rond twee thema's: het opzetten van intergemeentelijke projecten in Brussel en de jongerenparticipatie in de lokale besluitvorming in Brussel.

De aanwezige gemeentediensten werden uitgenodigd om de geleerde lessen/goede praktijken te delen met hun wijkraden, jeugdraden en verenigingen. Het evenement was een uitstekende gelegenheid om innovatieve ideeën uit te wisselen, de samenwerking te versterken en contacten te leggen met potentiële partners.

3. Alle info over de Franstalige vzw CRECCIDE is te vinden op <https://www.creccide.be/>



> Jongerenparticipatie staat centraal tijdens deze studiedag over de lokale democratie

> Sofia Douieb, onafhankelijke journalist

## 45e CONGRES VAN LOKALE EN REGIONALE OVERHEDEN VAN DE RAAD VAN EUROPA: MARC COOLS ALS NIEUWE VOORZITTER OM DE VELE UITDAGINGEN AAN TE GAAN

Van 24 tot 26 oktober vond in Straatsburg het 45e Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa plaats in de vergaderzaal van het Europees Parlement. Het werd een editie met een speciaal randje voor ons land, want voor het eerst is een Belg verkozen tot voorzitter van het Congres. De leden van Brulocalis zijn dan ook trots dat hun oud-voorzitter Marc Cools een internationale functie bekleedt. Tijdens het Congres werden daarnaast heel wat onderwerpen aangesneden, zoals geweld tegen verkozenen, het moderne stadsleven in tijden van volle verandering, het belang van lokale media, de doelstellingen op het vlak van duurzame ontwikkeling, jongeren een stem geven, enz.



Tijdens de top van staatshoofden en regeringsleiders van de Raad van Europa in Reykjavik afgelopen mei erkenden de Europese leiders de rol van het Congres bij het nastreven van de waarden waarop de Raad van Europa gebaseerd is, namelijk de rechtsstaat, democratie en mensenrechten. Zij hebben het Congres de opdracht gegeven om nog meer bij te dragen aan de prestaties van de Raad van Europa, vooral op het vlak van mensenrechten.

### DE NIEUWE PRIORITEITEN VAN HET CONGRES

Op 25 oktober heeft het Congres nieuwe prioriteiten goedgekeurd voor de periode van 2023 tot het einde van het huidige mandaat in 2026.

De bedoeling is om meer nadruk te leggen op mensenrechten, democratisch toezicht, verkiezingswaarneming, samenwerking en bevordering van de uitwisselingen tussen verkozenen binnen de lidstaten van de Raad van Europa.

De Parlementaire Vergadering en het Congres vormen samen de twee politieke vergaderingen van de Raad van Europa. Het Congres is een vergadering van lokale en regionale verkozenen. Het bestaat uit 306 gewone leden en 306 plaatsvervangende leden uit de 46 lidstaten van de Raad van Europa, namelijk alle Europese landen behalve Rusland en Wit-Rusland. Het Congres vertegenwoordigt meer dan 130.000 lokale en regionale overheden. Het bevordert de politieke dialoog tussen regeringen en decentrale overheden. In dat kader werkt het voornamelijk samen met het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Het Congres is verantwoordelijk voor het versterken van de lokale en regionale democratie. Het Congres vervult die rol door toe te zien op de naleving van het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie in alle Europese landen.

In het kader van de presentatie van deze prioriteiten sprak Bjørn Berge, plaatsvervangend secretaris-generaal van de Raad van Europa, het Congres toe. Hij benadrukte dat de doelstellingen die in Reykjavik werden bepaald enkel bereikt kunnen worden met de medewerking van de regionale en lokale verkozenen. *“Overall in Europa zullen leiders zoals u een sleutelrol vervullen om de Organisatie de nieuwe en fundamentele uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd te helpen aangaan. We mogen ook de oproep in Reykjavik niet vergeten om prioriteit te geven aan jongeren in het democratische leven en in de besluitvormingsprocessen. Per slot van rekening zijn zij de gemeenschapsleiders van morgen”*, aldus Bjørn Berge.

De participatie van jongeren, de digitalisering, de inzet voor het milieu en de vermindering van ongelijkheden werden als prioriteiten gesteld voor de komende jaren om tegemoet te komen aan de bezorgdheden en behoeften van de Europese burgers. Het creëren van synergieën tussen lokale democratische organen, externe partners en internationale organisaties is ook een belangrijk aspect om de doelstellingen te ondersteunen en om de activiteiten van het Congres en, in ruimere zin, van de lokale en regionale overheden meer zichtbaarheid te geven.

### GEWELD TEGEN VERKOZENEN

Het fysieke en verbale geweld tegen lokale en regionale verkozenen neemt in heel Europa toe en is ondraaglijk voor de slachtoffers. Afgezien van het traumatische en destructieve aspect kan dergelijk geweld de verkozenen ook 'demobiliseren' en burgers afschrikken om zich op politiek vlak te engageren, zoals het Congres vaststelde tijdens een debat hieromtrent op donderdag 26 oktober.

Al in 2022 werd in een rapport van het Congres over de impact van haatzaaijerij en fake news op de werkomstandigheden van lokale en regionale verkozenen verduidelijkt dat deze mensen vaak *“de laatste verdedigingslinie van de democratie en mensenrechten vormen tegenover geweld”*. Dit probleem is *“een Europese uitdaging die ons allen aanbelangt”*, aldus een Zweedse verkozenen.

Een Britse verkozenen waarschuwt ook voor online aanvallen en bedreigingen. Ze is zeer aanwezig op sociale media en is ook van plan dat te blijven, omdat de overgrote meerderheid van de mensen zich er correct gedraagt. Stoppen zou een triomf zijn voor de kleine minderheid van 'trollen' (mensen die negatieve berichten op het internet plaatsen, vaak om te

## MARC COOLS, DE NIEUWE VOORZITTER VAN HET CONGRES

Marc Cools, gemeenteraadslid in Ukkel, ere-vicevoorzitter van het Brussels Parlement en voormalig voorzitter van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten en van Brulocalis (Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest), werd op 24 oktober verkozen tot voorzitter van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa. De verkiezing vond plaats in de vergaderzaal van het Europees Parlement in Straatsburg en het mandaat van de nieuwe voorzitter loopt gedurende 2,5 jaar. Marc Cools is de eerste Belg die deze functie bekleedt.

*"Ik geloof oprecht in de waarden waarop de Raad van Europa gebaseerd is, namelijk de rechtsstaat, democratie en mensenrechten. In het Congres verbinden wij ons ertoe om de verankering van deze waarden op lokaal en regionaal niveau te ondersteunen. Als voorzitter van het Congres wil ik het reeds verrichte werk collectief voortzetten", aldus Marc Cools, die als handelingenieur van opleiding verschillende petten opheeft, zelfs voordat hij verkozen werd tot voorzitter van het Congres.*

Een van de doelstellingen van het voorzitterschap van Marc Cools, die aftredend voorzitter Leendert Verbeek (Nederland) opvolgt, is om de activiteiten van het Congres op het vlak van bevordering en bescherming van mensenrechten op lokaal en regionaal niveau in heel Europa uit te breiden in nauwe samenwerking met het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Het zal ook van belang zijn om synergieën te ontwikkelen met alle componenten van de Raad van Europa, om de strijd tegen corruptie en voor publieke ethiek te bevorderen, om Oekraïne alle mogelijke steun te bieden, om de goedgekeurde aanbevelingen regelmatig op te volgen, om de deelname van jonge afgevaardigden aan de werkzaamheden van het Congres uit te breiden, enz.

Als man, vader en verkozenen zei hij ook het volgende in zijn speech toen hij zich kandidaat stelde voor de functie van voorzitter: *"Jean-François Revel schreef in zijn boek 'De Totalitaire Verleiding' dat democratie en vrijheden geen optionele luxe zijn. Onze democratie en onze vrijheden zijn nooit definitief verworven. Alle vormen van extremisme, desinformatiecampagnes en terrorisme zijn reële bedreigingen. (...) De rol van het Congres – en van ons allemaal – om in heel Europa een sterke en gezonde lokale democratie te bevorderen, is nog noodzakelijker in de huidige crisissituaties."*

Tijdens het Congres wilde Marc Cools, voormalig voorzitter van de fractie van onafhankelijken en liberaal-democraten in het Congres, zijn voorganger tot slot bedanken: *"Voorzitter Verbeek heeft enorm veel tijd en energie geïnvesteerd in ons Congres en hij heeft ook resultaten geboekt, vooral op de top in Reykjavik."* Hij zei ook dat nabijheid op lokaal niveau tussen de verkozenen en de burger de hoeksteen van een levende democratie vormt en dat er nieuwe manieren moeten worden gevonden om de burger rechtstreeks te betrekken bij beraadslagingen en zo dicht mogelijk bij de besluitvorming te brengen. Tot slot riep hij op tot een verhoging van de financiering en de personeelsbezetting van het Congres, zodat hij zijn opdracht en het mandaat dat hem op de top van Reykjavik werd gegeven, kan vervullen.

provoceren, om controversen aan te wakkeren of gewoon om een discussie te verstoren), die haar al jaren achtervolgen met hun haat. Toch zou ze maar al te graag willen dat sociale media beter gereguleerd worden, wat ook in het belang van het democratische debat zou zijn. De vereniging van Engelse steden en Welshe dorpen heeft trouwens een 'stand up'-campagne gelanceerd tegen dergelijk geweld, dat burgers *"niet mag afschrikken om zich ten dienste te stellen van de gemeenschap"*.

Dit geweld is vaker gericht tegen vrouwelijke lokale verkozenen en tegen mannelijke verkozenen uit minderheidsgroepen. *"Veel verkozenen stellen zich niet opnieuw verkiesbaar en de verkozenen die het slachtoffer zijn van dergelijk geweld voelen zich steeds*

*meer alleen"*, benadrukt een Oostenrijkse verkozenen tijdens de vergadering.

Versillende leden en afgevaardigden vonden ook dat behalve online geweld het geweld van bepaalde politieke betogen de situatie kan verergeren en fysiek geweld kan aanmoedigen.

Aan het eind van het debat kwam de nieuwe voorzitter van het Congres, Marc Cools, op zijn beurt terug op het onderwerp van verbaal geweld in de politiek: *"Ook wij mogen nooit onze toevlucht nemen tot beledigingen. We moeten altijd onthouden dat democratie respect voor anderen betekent"*, besloot hij.



> Marc Cools, oud-voorzitter van Brulocalis en nieuwe voorzitter van het Congres

1. Zie hierover ons artikel over vrouwen in de politiek, dat in het vorige nummer van onze Nieuwsbrief verscheen (<https://brulocalis.brussels/nl/publicaties/special-vrouwen-de-politiek>). In dit artikel worden de belangrijkste ideeën samengevat die aan bod kwamen tijdens het rondetafelgesprek van onze Algemene Vergadering op 21 juni 2023.



## ONMIDDELIJKE ACTIE DOOR BRULOCALIS

Meteen na de 45e zitting van het Congres heeft Brulocalis samen met Carla Dejonghe, voorzitter van de Belgische delegatie van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa, een brief gestuurd naar minister van Buitenlandse Zaken Hadja Lahbib om een verhoging van het budget voor 2024-2025 te vragen, zoals Marc Cools voorstelt.

Op basis van de aanbeveling die het Congres in juli omtrent het budget heeft goedgekeurd, hebben we erop aangedrongen dat het Congres over voldoende financiële middelen moet beschikken om al zijn opdrachten, die op de top van Reykjavik werden bevestigd, te kunnen uitvoeren. Dat budget bedraagt momenteel 6,4 miljoen euro maar is helaas onvoldoende om al deze opdrachten naar behoren te vervullen. Bovendien is het budget de afgelopen jaren alsnar kleiner geworden. In onze brief benadrukken we ook het probleem van het personeelstekort binnen het Congres.

De andere nationale delegaties namen hetzelfde initiatief en wezen op hun beurt hun eigen minister van Buitenlandse Zaken op de financiële situatie bij het Congres. Aangezien de Belgische delegatie een van de meest actieve en geëngageerde is binnen het Congres, hopen we te kunnen rekenen op de steun van de federale overheid.

## TOEPASSING VAN HET EUROPEES HANDVEST INZAKE LOKALE AUTONOMIE

Het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie<sup>2</sup> vereist de naleving van een minimaal aantal rechten die in Europa de basis vormen van de lokale autonomie. Het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa ziet erop toe dat deze principes worden nageleefd in het kader van zijn monitoringactiviteiten. De lidstaten worden regelmatig beoordeeld op hoe goed ze het handvest toepassen, met als doel het interne zelfbeheer van de lokale overheden te vergroten om hun organisatie duidelijker, eenvoudiger en flexibeler te maken.

De lidstaten die het handvest hebben bekrachtigd, zijn gebonden aan een aantal bepalingen, zoals de taken en bevoegdheden eerlijk verdelen tussen het lokale en nationale niveau, voldoende financiële middelen toewijzen aan de lokale overheden en hen in staat stellen om meer eigen middelen te genereren, het recht van burgers waarborgen om te participeren in gemeentelijke aangelegenheden, meer gebruikmaken van nieuwe technologieën voor bestuurlijke en democratische doeleinden, overlegstructuren opzetten om te garanderen dat de lagere overheden op efficiënte wijze worden geraadpleegd, de dotatie van het compensatiefonds verhogen en de criteria voor de verdeling ervan herzien, enz.

2. Het handvest is hier terug te vinden: <https://rm.coe.int/168071a600>

3. Het handvest is hier terug te vinden: <https://rm.coe.int/0900001680accaa0>

## EEN MODERN STADSLEVEN IN TIJDEN VAN VERANDERING

Het European Urban Charter III<sup>3</sup> werd tijdens de 45e zitting van het Congres goedgekeurd en nodigt alle actoren die actief zijn op het vlak van stadsvernieuwing uit om hun praktijken te herzien en de beginselen van democratisch, samenhangend, duurzaam, veerkrachtig, digitaal en ethisch bestuur toe te passen, zodat steden de huidige uitdagingen voor stedelijke samenlevingen kunnen aangaan.

Deze herziene versie van het handvest houdt meer rekening met mensenrechten, milieubescherming, het vermogen van het lokale niveau om de huidige uitdagingen aan te pakken, en de plaats van stadsbewoners in lokale openbare aangelegenheden. Het nieuwe handvest bevordert goed bestuur en een betere manier van samenleven in onze steden.

In zijn goedgekeurde resolutie roept het Congres de lokale overheden op om de beginselen in het European Urban Charter III toe te passen en moedigt het de betrokken nationale en internationale actoren aan om hiermee rekening te houden bij hun activiteiten.

## LOKALE MEDIA ALS HOEDERS VAN DE DEMOCRATIE

Lokale en regionale media zijn de 'waakhonden' van de democratie en beschermen de samenhang binnen de gemeenschap. Ze spelen een sleutelrol in de bescherming van de lokale democratie en op elk niveau moeten en kunnen overheden maatregelen nemen om ze te versterken.

In een nieuw rapport over lokale en regionale media, dat tijdens de 45e zitting van het Congres werd gepresenteerd, worden de opkomst van mediawoestijnen in Europese steden en regio's, de gevolgen daarvan voor de democratie en de rol van lokale en regionale overheden in de strijd tegen dergelijke verschijnselen onder de loep genomen.

In de goedgekeurde resolutie moedigt het Congres de lokale en regionale overheden aan om concrete maatregelen te nemen ter ondersteuning van lokale en regionale media, bijvoorbeeld door gedragscodes bedoeld voor lokale verantwoordelijken goed te keuren omtrent het contact met journalisten en mediaorganisaties. Het Congres verzoekt de regeringen van de lidstaten ook om een mediabeleid uit te stippelen dat rekening houdt met de informatiebehoeften van de lokale gemeenschappen, met bijzondere aandacht voor landelijke en kwetsbare gemeenschappen, die meer risico lopen om een lokale mediawoestijn te worden.

Daarnaast heeft het Congres zich er ook toe verbonden om de 'Journalists matter'-campagne van de Raad van Europa over de veiligheid van journalisten te ondersteunen en riep het de lidstaten op om in hun campagnes rekening te houden met lokale en regionale media.



## DE ROL VAN DE REGIO'S IN DE ENERGIETRANSITIE

Op woensdag 25 oktober vond in de Kamer van de Regio's een debat over de rol van de regio's in de energietransitie plaats.

Het debat leverde het volgende op:

- De energietransitie moet 'eerlijk' verlopen op territoriaal vlak en duidelijk zijn voor de bevolking. In eilandregio's zijn deze vereisten nog belangrijker.
- In het kader van de energietransitie moeten projecten voldoen aan de behoeften van de mensen en vice versa.
- Als het om democratie gaat, kunnen er bezorgdheden of zelfs tegenstanders van bepaalde projecten zijn, maar wanneer er veel tegenkating is tegen regelingen die al democratisch goedgekeurd zijn door de gemeenschap, roept dat toch vragen op met betrekking tot de rechtsstaat.
- De overheid moet meer de dialoog aangaan met jongeren over de energietransitie, vooral over het billijkheidsaspect. Lokale en regionale overheden moeten in het kader van deze transitie zorgen voor meer gelijkheid tussen de steden en plattelandsgebieden.
- Er moet meer aandacht gaan naar de 'energiermoede' van een toenemend aantal gezinnen die zich geen energie meer kunnen veroorloven, of die nu hernieuwbaar is of niet.

## DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN (DOD'S)

Tijdens de zitting van de Kamer op 25 oktober vond een rondetafelgesprek plaats over de regionale ervaringen en de leerpunten om de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (DOD's) te behalen. De Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties omvat zeventien doelstellingen tegen 2030, en bij twee derde van die doelstellingen zijn de lokale en regionale overheden rechtstreeks betrokken. Halverwege de deadline van 2030 heeft de Kamer van de Regio's de balans opgemaakt over de vooruitgang op regionaal niveau, maar ook over de beperkingen van de acties waarmee de doelstellingen bereikt kunnen worden.

Vele regionale leiders integreren de principes van de DOD's al op dagelijkse basis in hun werk: "We houden er rekening mee bij al onze regionale projecten", aldus Reinhart Rohr, voorzitter van het regionale parlement van Karinthië in Oostenrijk. Anderen staan echter voorzichtiger tegenover de algemene toepassing van de principes: Johannes Sundelin, vicevoorzitter



voor duurzame ontwikkeling van de Vergadering van de Europese Regio's, geeft toe dat de DOD's nog "meer onder de aandacht moeten worden gebracht", en Christian Brassac, locoburgemeester en vicevoorzitter van de Eurometropool Straatsburg, betreurt het dat "veel te veel verkozenen, vooral in Frankrijk, nog altijd niet weten wat de DOD's precies inhouden". "Voorlichting blijft inderdaad belangrijk", zegt Kelmend Zajazi, uitvoerend directeur van het Network of Associations of Local Authorities of South-East Europe (NALAS). "En we beschikken niet altijd over de nodige middelen om de DOD's te realiseren, ook al halen onze programma's vaak hun doelstellingen zonder te weten dat ze deel uitmaken van de DOD's."

Een van de sleutels tot succes van de DOD's ligt in handen van jongeren. "Jongeren zijn de drijvende kracht om de DOD's in de praktijk om te zetten", aldus Sigrun Myrvang, een jonge Noorse waarnemend afgevaardigde die het Youth Regional Network van de Vergadering van de Europese Regio's vertegenwoordigt. "Volwassenen leggen te veel zaken op en beschouwen de DOD's als uitdagingen, terwijl jongeren ze als kansen zien."

## JONGEREN AAN HET WOORD

Jongeren moeten zich vrijer kunnen uitspreken, want zij zijn de stuwende kracht voor verandering. Als pionier in het betrekken van jongeren bij het politieke debat nodigt het Congres sinds 2014 jonge afgevaardigden – activisten, werkenden en studenten – uit om deel te nemen aan de zittingen van het Congres en mee te discussiëren over de onderwerpen op de agenda. Sinds 2016 werken jongeren tussen de zittingen van het Congres en de voorstelling tijdens de plenaire vergadering projecten op lokaal en regionaal niveau uit, die de betrokkenheid van jongeren bij het politieke en sociale leven moeten stimuleren.

Zo hebben de jonge afgevaardigden van het 45e Congres 5 van de 33 projecten die in 2023 in 32 landen werden uitgevoerd, voorgesteld aan de Vergadering. Door de ontwikkeling van content (rapporten, kaarten en statistieken), digitale projecten (podcasts, databases en andere online bronnen) en fysieke evenementen (debatten, opleidingen en bijeenkomsten) hebben de projecten meer dan 200.000 jongeren met

diverse sociale, economische en educatieve achtergronden bereikt.

De doelstellingen van de vijf uitgelichte projecten zijn onder andere:

- benadrukken dat het noodzakelijk is om jongeren beter te informeren en op te leiden door hen de mogelijkheid te bieden om betrokken te zijn bij het lokale democratische leven;
- de clichés over de rol van politici op lokaal en regionaal niveau ontfalen om jongeren duidelijk te maken dat ze geen corrupte ambtenaren moeten worden om actief te zijn in de politiek;
- jongeren betrekken bij het besluitvormingsproces van een stad, bijvoorbeeld door hen te laten samenwerken met lokale verkozenen;
- actief zoeken naar manieren om invloed uit te oefenen op het lokale en regionale beleid met het oog op een betere toekomst voor jongeren in hun eigen land (vooral in landen als Slowakije, waar veel jongeren wegtrekken op zoek naar een betere economische en sociale toekomst);
- jongeren betrekken bij de uitstippeling van het overheidsbeleid, niet alleen binnen instellingen, maar ook via concrete projecten van verenigingen;
- vooral jonge Oekraïners opleiden, zodat ze een actieve rol kunnen spelen in de wederopbouw van hun land na de oorlog.

De leden van het Congres waren erg enthousiast na de voorstelling door de jonge afgevaardigden en hebben met een sterk gevoel van betrokkenheid deelgenomen aan het debat. Sommige afgevaardigden hebben aangeraden om de stemgerechtigde leeftijd in de lidstaten te verlagen, net als in Schotland. Andere riepen dan weer op tot een nauwere concrete samenwerking tussen de jonge afgevaardigden en de nationale delegaties van het Congres. Een ander idee was dat het voorbeeld van het Congres op het vlak van samenwerking met jonge afgevaardigden gevolgd zou moeten worden door de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, en meteen ook door het Europees Parlement.

## OCMW

### EEN LOKALE KIJK OP HULP AAN ÉÉNOUDERGEZINNEN: DE PROBLEMEN EN UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST!

Brulocalis en de Federatie van Brusselse OCMW's hebben in december een unieke en inclusieve opleiding georganiseerd. Deze opleiding werd speciaal uitgewerkt op maat van de maatschappelijk werkers van de OCMW's en de gemeenten van het Brussels Gewest. Tijdens de drie voormiddagen

werden de verschillende actoren (politie, parket, SAJ, SPJ en FOD Justitie, ...) samengebracht om te achterhalen waar ze terecht kunnen voor ondersteuning van deze gezinnen op het vlak van huiselijk geweld, juridische bijstand, scheiding, alimentatie, huisvesting, toegang tot sociale rechten, BVT-statuuat, enz.

De laatste sessie in januari zal gaan over de daaruit voortvloeiende initiatieven en mogelijke oplossingen, die door Brulocalis en de Federatie van Brusselse OCMW's aan de betrokken ministers zullen worden voorgesteld.



## STUDIEDIENST

### DIFFERENTIËRING VAN DE ONROERENDE VOORHEFFING: HET GEWEST VOLGT VOORSTEL VAN DE GEMEENTEN

Een nieuw artikel 260bis in de Nieuwe Gemeentewet biedt de Brusselse gemeenten die dat willen het juridische en technische kader voor de invoering van een differentiëring van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing. De gemeenten kregen gehoor: de Nieuwe Gemeentewet wordt bijgesteld en gemoderniseerd. Om deze redenen steunt Brulocalis in Oktober de tekst van de minister en zal zij de toekomstige ontwikkelingen aandachtig blijven volgen.

minister van Cultuur, Media, Kinderopvang, Gezondheid en Vrouwenrechten in de Franse Gemeenschapsregering, een voorontwerp van decreet over buitenschoolse en vakantieopvang voorgesteld. Het kabinet liet ons weten dat het om een nog niet afgerond werkdocument ging. Brulocalis heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om een advies in september uit te brengen en de aandacht van de minister te vestigen op een aantal zaken die de lokale besturen dreigen aan te tasten.



### LOONSVERHOOGING VOOR DE BURGEMEESTER EN DE SCHEPENEN

Brulocalis is tevreden dat de minister van Plaatselijke Besturen bereid is om het loon van de burgemeesters en schepenen op te trekken, zodat de verloning meer representatief wordt voor de grote werklust en de verantwoordelijkheid die het lokale bestuursmandaat met zich meebrengt. Onze eisen werden ingewilligd en het besluit werd op 14 september aangenomen. Brulocalis houdt het verdere verloop van dit ontwerp nauwlettend in de gaten, evenals eventuele aanstaande wijzigingen in de federale parlementaire vergoeding. Het ziet er immers naar uit dat er momenteel besprekingen aan de gang zijn over een eventuele grondige hervorming van het statuut en de bezoldiging van de parlementsleden. Een dergelijke hervorming mag niet leiden tot een vermindering van de verhoging die het voorontwerp van besluit toekent aan de burgemeesters en schepenen



### BRULOCALIS WIL MEER GELD VOOR BUITENSCHOOLSE KINDEROPVANG IN FRANSTALIG BELGIË EN WIL DAARBIJ DAT DE GEMEENTELIJKE AUTONOMIE NAGELEEFD WORDT

Tijdens de vergadering van de overkoepelende commissie op 27 juni heeft het kabinet van minister LINARD,

### BRUSSELS DIERENWELZIJNWETBOEK: DE GEVOLGEN VOOR DE GEMEENTEN

Brulocalis heeft een advies ingediend bij de minister van Dierenwelzijn, Bernard Clerfayt, waarin de nadruk wordt gelegd op de gevolgen van dit voorontwerp van ordonnantie voor de Brusselse gemeenten. De gevolgen van deze ontwerpordonnantie zijn voor de Brusselse gemeenten niet min: ze krijgen er een reeks nieuwe verplichtingen en verantwoordelijkheden bij. Ze moeten daarvoor absoluut de nodige financiële en personele middelen krijgen.

## DIENST DUURZAME STAD

### CEL DUURZAME ONTWIKKELING

#### Hervorming van de ordonnantie geluidshinder: impactstudie prioritair

Brulocalis en de gemeenten hebben een advies uitgebracht over het voorontwerp van ordonnantie ter voorkoming en bestrijding van geluidshinder, dat momenteel ter tafel ligt binnen de regering. De potentiële last van de uitvoering moet worden gemeten in deze gewijzigde ordonnantie. We hopen dat de Brusselse regering rekening zal houden met het advies van de gemeenten en de administratie, zodat hun respectieve verantwoordelijkheden in deze belangrijke materie duidelijk kunnen worden afgebakend.



#### Good Soil: duurzaam bodembeheer samen met de Brusselse gemeenten

Op vraag van de gewestregering hebben Brulocalis en de Brusselse gemeenten in oktober een advies uitgebracht over de strategie Good Soil. Dit gebeurde in het kader van een grootschalige overlegronde met publieke en private partijen. Er is dus verder overleg met de gemeenten nodig om samen te komen tot een beter bodembeheer. Er moeten nieuwe doelstellingen komen op het vlak van doorlaatbaarheid, circulariteit en dergelijke, die veel verder gaan dan de oude visie op bodemverontreiniging die sinds 2005 de boventoon voert. De gemeenten moeten uitzoeken hoe zij, en het Gewest, dit kunnen realiseren en hoe zij actieve en dynamische spelers kunnen worden in het bodembeheer.



#### Jaarlijks event RENOLUTION

Op het jaarlijkse evenement van de Alliantie RENOLUTION, dat op 8 december werd georganiseerd door Leefmilieu Brussel, gaf Brulocalis een workshop over het thema "Renovatie in de gemeenten versnellen. Hoe bevorderen we projecten en hoe ontwikkelen we ze binnen een gemeentebestuur". Conferenties, debatten, workshops en gemeenschappelijke momenten doorspekten de dag, bestemd voor bouwprofessionals en leden van de Alliantie. Het evenement was ook de kans om de intergemeentelijke werkgroep voor groepsrenovaties en andere partners van de Alliantie RENOLUTION samen te brengen.



#### Workshops methodologie

Brulocalis heeft, in samenwerking met Leefmilieu Brussel en ECORES, de Brusselse gemeenten uitgenodigd voor verschillende workshops, op 2 oktober, 27 november en 19 december, rond de thema's weerstand tegen verandering, participatie en communicatie. Het doel van deze opleidingen en participatieve workshops is om de ontwikkeling van lokale klimaatprojecten aan te moedigen, en ze zijn bedoeld voor alle gemeentebestuurders, ongeacht hun functie.



### CEL SAMENWERKING

#### GIS-programma: werkbezoek aan de Marokkaanse partners

Tussen 24 en 28 september bezocht de ploeg van Brulocalis Marokko. Daar maakten onze medewerkers kennis met de drie

Marokkaanse partners die meedoen aan het federale programma voor gemeentelijke internationale samenwerking in de regio Souss-Massa. Brulocalis werd verwelkomd door de Marokkaanse gemeenten Belfaa, Oued Essafa en Ait Baha. Zij zitten respectievelijk in een partnerschap met Jette, Evere en Etterbeek.



#### En aan de drie partners in Senegal

Van 20 tot 25 november had de ploeg vervolgens een ontmoeting met drie van de vier Senegalese partners: de gemeenten Léona, Grand-Dakar en Mbour, partners van respectievelijk Hastière, Sint-Agatha-Berchem en Molenbeek. De gesprekken gingen vooral over het nieuwe gemeentefonds voor de ondersteuning van de lokale economische ontwikkeling. Brulocalis werd in elke gemeente vergezeld door een coördinator van een andere gemeente om uitwisselingen en wederzijds leren aan te moedigen. Zo kon Mbour leren van de ervaring van Léona, die op haar beurt kon leren van de ervaring van Grand Dakar, die op haar beurt het bezoek aan Mbour begeleidde.



#### GIS-programma: bespreking rond de samenwerking van Brusselse gemeenten

Op 13 november organiseerde Brulocalis een themamiddag over partnerschapsdynamiek in samenwerking. De ngo Echo Communication presenteerde de CAP-tool (Co-constructing a Partnership Agreement)

en de aanwezige gemeenten konden deze tool, een game, uitproberen. De gemeente Molenbeek gaf een uiteenzetting over haar ervaring met dit instrument, dat werd gebruikt in het kader van haar partnerschap met de Senegalese gemeente Mbour.



## CEL EUROPA

### Webinar Be Part

Op 6 december organiseerde Brulocalis een webinar over de nieuwe tools van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa (CLRAE) waarmee burgerparticipatie kan gestimuleerd worden. Tijdens het webinar werden het BePART-platform en een kinderboekje over de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) voorgesteld.

Het online compendium BePART is een project dat gezamenlijk is ontwikkeld door de CLRAE, de Conferentie van INGO's en de Division of Elections and Participatory Democracy. Het werd gelanceerd in juni 2022 en biedt overheden en ngo's de mogelijkheid om beste praktijken over de succesvolle implementatie van de Code uit te wisselen.

Het SDG-boekje is bedoeld om jonge kinderen meer te betrekken bij de implementatie van de SDG's in hun lokale gemeenschappen en is al door meer dan 2.000 kinderen in zes verschillende landen gebruikt.



## CEL MOBILITEIT

### Brusselse code van de openbare weg: Brulocalis staat achter de plannen

Op vraag van het kabinet van minister van Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Elke Vanden Brandt, brengt Brulocalis in september een advies uit over het ontwerp van de Brusselse Code van de openbare weg. Brulocalis staat achter dit plan en hoopt dat het binnen afzienbare tijd kan worden afgerond.



### Opleiding mobiliteit en verkeersveiligheid

Brulocalis organiseerde in november en december een aantal opleidingen voor mensen uit de Brusselse openbare instellingen (gemeenten, politie, gewest, erkende verenigingen, enz. die actief zijn in het Brussels Gewest) die een rol spelen in mobiliteit en/of verkeersveiligheid. Twee tweedaagse cursussen gingen over de wegcode en de code van de wegbeheerder, en twee andere dagen werden de parkeerregels (wegcode en gewestelijk beleid) en de wegcode voor fietsers en voetgangers behandeld.



### Workshops: change management in mobiliteit

Op 20 oktober, 9 november en 1 december nodigde de Dienst Duurzame Stad Brusselse gemeenten uit voor een aantal educatieve workshops over change management in mobiliteitsprojecten.

Mobiliteitsplannen zijn een strategisch instrument om de plaatselijke levenskwaliteit

te verbeteren. Lokale en internationale ervaring toont aan dat het ontwikkelen van een visie op lange termijn vruchten afwerpt. Desondanks stuit de implementatie van dergelijke projecten op verzet. De mensen hebben moeite met verandering in de manier waarop ze de stad beleven. Tijdens deze opleidingen leerden we de mechanismen van weerstand tegen verandering te begrijpen. We leerden ook hoe ons een reeks tools voor change management eigen te maken.



### Twee bijeenkomsten over gewestelijke subsidies voor gemeenten

Zoals ieder jaar stelt Brulocalis, in samenwerking met Brussel Mobiliteit, de catalogus van gewestelijke projectoproepen rond mobiliteit en verkeersveiligheid voor aan de lokale besturen. Op 16 november werden de nieuwigheden voor 2024 voorgesteld, zodat de lokale besturen hierop konden anticiperen en hun aanvragen konden voorbereiden, aangezien de catalogus op het moment van de presentatie nog niet officieel was goedgekeurd door de regering. Op 21 november organiseerde Brulocalis een bijeenkomst waarop gesubsidieerde duurzame mobiliteitsprojecten gedeeld werden. We kregen de kans om te luisteren naar de ervaringen van de gemeente Etterbeek met het Huis van de Actieve Mobiliteit, van de gemeente Watermaal-Bosvoorde en haar project ter promotie van het stappen en van de gemeente Schaarbeek voor de herbesteding van de openbare ruimte op het Koninginneplein.



### Bijzondere vergadering van de RCWW

De Raadgevende Commissie voor het Wegverkeer, waarvan Brulocalis het secretariaat verzorgt, is met haar leden bijeengekomen om onder andere de toekenningscriteria voor PBM-plaatsen voor de deur en de gevolgen van de gewijzigde wegcodes i.v.m. de busstroken en de bijzondere overrijdbare beddingen te bespreken. Het doel is in het belang van alle burgers te werken aan harmonisatie tussen de 19 gemeenten en het Gewest.



### Werkgroep Parkeren

In december belegde Brulocalis op vraag van een aantal gemeenten een vergadering van de werkgroep parkeren. Belangrijkste onderwerp op de agenda was de controle en naleving van de regels rond het fietsdelen, na de inwerkingtreding in januari 2024 van het nieuwe gewestelijk besluit "fietsdelen".



### Werkgroep verkeersveiligheid

Brulocalis, in samenwerking met Brussel Mobiliteit, brengt voor de eerste keer de nieuwe gemeentelijke coördinatoren verkeersveiligheid samen. Zij werden aangeworven met behulp van een gewestelijke subsidie. De kans om een netwerk te creëren, ervaringen uit te wisselen en begeleiding en ondersteuning te bieden bij de opmaak van gemeentelijke verkeersveiligheidsplannen.



### Werkgroep bouwplaatsen en openbare weg

Op 9 oktober organiseerde Brulocalis een werkgroep voor de gemeentelijke diensten wegen en openbare werken. We werden vriendelijk ontvangen op Brucity en konden drie bijzonder actuele onderwerpen bespreken: de ontwerpordonnantie 'wegen', de hervorming van de praktijken rond werfcoördinatie en de uitrol van 5G en het glasvezelnetwerk in Brussel. Het was ook een gelegenheid om andere onderwerpen en problemen te bespreken waarmee de gemeentediensten geconfronteerd worden en die ze graag aan bod zouden zien komen op één van de komende vergaderingen. De volgende werkgroep is gepland voor december.



### Nationaal platform voor de controle van parkeerkaarten voor PBM

Brulocalis is al bijna twee jaar actief in een werkgroep die aan een oplossing werkt voor de geautomatiseerde controle van de parkeerrechten van personen met beperkte mobiliteit. Het project, dat in samenwerking met de FOD Sociale Zekerheid uitgewerkt wordt, zit nu in de laatste fase. De tool gaat in de eerste helft van 2024 in productie. Tijdens de zomer komt er dan een testfase met doelgroepen. In het najaar wordt het systeem uitgetest in twee grote steden van het land. Uiteindelijk wordt het landelijk uitgerold in elke geïnteresseerde stad. Op 7 december werd er een persconferentie gehouden op de FOD Sociale Zekerheid, georganiseerd door het kabinet Lalieux en bijgewoond door de drie verenigingen van steden en gemeenten die aan dit project hebben meegewerkt. Vervolgens zal er via de drie verenigingen meer gerichte communicatie plaatsvinden op gewestelijk niveau. Gezien het specifieke karakter van Brussel wordt een synergie met Brussel Mobiliteit en Parking Brussels voorzien. We houden u zeker op de hoogte van hoe het verder loopt.



### Proefproject voor het onthaal van nieuwe inwoners

Verhuizen is een belangrijk moment voor de mobiliteitskeuze. Met de komst van nieuwe inwoners krijgt een gemeente de kans om duurzame en intermodale mobiliteit te promoten. Op 14 december brachten Brulocalis en Brussel Mobiliteit een aantal gemeenten samen die hierrond actief zijn. Bedoeling was om na te denken over bestaande en toekomstige tools voor het onthaal van nieuwe inwoners. Op deze eerste bijeenkomst hebben het Gewest en de gemeenten de stand van de huidige situatie opgemaakt. Ze hebben samen ook tools opgezet die uitgewerkt kunnen worden en in alle gemeenten ingezet kunnen worden.



### Debriefings autoloze dag

Brulocalis bracht de werkgroepen Politie en Afwijkingen samen om de autovrije dag van 2023 te debriefen en het volgende evenement voor te bereiden. In het algemeen zeer goede reacties.



## In een notendop bij Brulocalis

### NIEUWE MEDEWERKERS

Brulocalis mocht dit jaar drie nieuwe medewerkers verwelkomen:

1. Ophélie Leroy, adviseur duurzame ontwikkeling bij de dienst Duurzame Stad en in het bijzonder verantwoordelijk voor de Renolution-opdracht;
2. Alessia Messina, business intelligence officer bij de dienst Informatie en Communicatie.
3. Omérine Platiau, juridisch adviseur bij de Studiedienst;

Het team is blij dat deze functies ingevuld zijn. Enerzijds is het Renolution-programma belangrijk voor de gemeenten om het renovatieprogramma voor het Brusselse gebouwenbestand te verbeteren en versnellen. Door binnen Brulocalis over een aanspreekpunt voor deze opdracht te beschikken, zullen we zo goed mogelijk kunnen beantwoorden aan de ambitieuze doelstellingen van de gewestelijke strategie. Anderzijds zal Brulocalis dankzij de versterking van de Studiedienst een antwoord kunnen blijven geven op de juridische vragen van gemeenten in het kader van haar adviesopdracht ten aanzien van de Brusselse lokale besturen, maar

ook beleidsadviezen kunnen bestuderen en uitbrengen in het kader van haar opdracht van belangenbehartiging op politiek niveau. Tot slot krijgen de medewerkers van Brulocalis dankzij de nieuwe functie van business intelligence officer dagelijks nuttige en relevante informatie om onze leden – namelijk u, de verkozenen en ambtenaren van de Brusselse gemeenten en OCMW's – met advies bij te staan en te verdedigen.



## Verenigingen van steden en gemeenten

### FEDERAAL MEMORANDUM 2024

Brulocalis heeft op 15 november samen met de UVCW en de VSG een persconferentie gehouden in Brussel waarop ze het gezamenlijke federale memorandum van de drie verenigingen hebben voorgesteld. Dit memorandum bevat een aantal eisen aan de federale regering met het oog op de verkiezingen van volgend jaar. Om de democratische crisis te bezweren, eisen de 581 steden en gemeenten van het land met het oog op de komende verkiezingen meer



autonomie en middelen, en respect voor het principe van begrotingsneutraliteit.

### SAVE THE DATE: DE DUURZAME STAD ONDER DE LOEP

Maandag 22 januari 2024, 9u30-16u, KBR Brussel

De lokale verkiezingen van 2024 zijn een niet te missen momentum om het beleid van je stad of gemeente te verduurzamen. De Agenda 2030 met haar 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) biedt daarbij een unieke kapstok.

Op de studiedag 'De duurzame stad onder de loop' willen Brulocalis, UVCW en de VSG, in samenwerking en met de steun van Ethias, de Belgische steden en gemeenten aanmoedigen en inspireren om de SDG's te

integreren in hun beleid. We zullen tools en goede praktijken aanreiken om de SDG's te gebruiken als beleidstoets en waardenkader voor lokale beleidsplannen, maar evenzeer om de concrete lokale vertaling te maken van specifieke doelstellingen uit de Agenda 2030. Op het programma staan onder andere sessies rond klimaatactie, duurzaam en ethisch bestuur, circulaire economie, burgerparticipatie, duurzame verstedelijking, mensenrechten, voedselstrategie en internationale samenwerking.

Uitwisseling tussen lokale mandatarissen, ambtenaren en experts uit de drie gewesten - en uit het buitenland - zal ongetwijfeld voor een rijke kruisbestuiving en kennisdeling zorgen.

Inschrijven en het volledige programma bekijken doe je op ons website.

## De duurzame stad onder de loop

Een lokale vertaling van de SDG's

Brussel

22 januari 2024

Schrijf je nu in

vvsG





Aan het loket van uw gemeente of zwembad, op school of online... Betalingen ontvangen was nog nooit zo makkelijk!

Maak kennis met onze betaaloplossingen voor uw inwoners en bezoekers.

Noden veranderen, en ook u wilt vast iedereen de mogelijkheid geven om veilig en op een hedendaagse manier te betalen. Of het nu aan het loket bij uw gemeentehuis of buurtzwembad is, voor het reserveren van theatertickets, het bestellen van warme maaltijden op school, of voor het factureren van bewoners van uw woonzorgcentrum...

Dankzij de expertise van onze partners, kan u gebruikmaken van:

- Mollie, voor alle internetbetalingen
- Payconiq, voor betalingen via smartphone
- Payworld en Worldline voor betaalterminals
- Twikey om terugkerende betalingen en facturen te digitaliseren

Stuk voor stuk oplossingen op maat, volledig afgestemd op uw specifieke situatie en betaalprotocollen én in alle eenvoud te integreren in uw reportingsysteem. Bovendien kan u rekenen op de expertise van ons team van e-consultants.

Betalingen ontvangen was nog nooit zo simpel. In alle veiligheid, rechtstreeks op uw rekening en zonder de risico's van cashbetalingen.

Meer weten? Neem contact op met uw relatiebeheerder, die helpt u met plezier verder.

**Belfius**

# HONDERDEN SUBSIDIES IN ÉÉN KLIK



GA NAAR DE SUBSIDIERUBRIEK

Op de website van Brulocalis vind je onder de unieke subsidierubriek heel wat info over mogelijke financieringsbronnen voor je projecten. Als lid van Brulocalis vind je:

📍 **Een overzicht van de subsidies** die meerdere instanties en organisaties verlenen:

- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de Franse gemeenschapscommissie (COCOF), de Vlaamse gemeenschapscommissie (VGC) en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie (GGC);
- de Franse gemeenschap (Fédération Wallonie-Bruxelles) en de Vlaamse gemeenschap;
- de federale overheid;
- de Europese Unie;
- verschillende fondsen en stichtingen, mecenaten...

📍 **Praktische infoches** ter voorbereiding van je aanvraagdossier (toekenningsvoorwaarden, bedrag en uitbetaling, procedure, wettelijke en regelgevende bronnen, praktische informatie).

📍 **Zoekfilters** voor een overzicht van de financieringsbronnen per onderwerp.

📍 **Een agenda** met de infosessies van de verschillende organisaties en een overzicht van de uiterste indieningstermijnen voor de projectoproepen. Handig om een melding in je agenda te zetten.

📍 **De gevolgen van de staatshervormingen** voor de subsidies.

📍 **Inspelend op de actualiteit** (vb: coronamaatregelen of Oekraïne).

📍 **De toolbox "subsidies"**, uitgewerkt door de werkgroep subsidies, reikt heel wat informatieve tools en beheers- en evaluatietools aan voor een betere financiering van je projecten, en ook een vademecum voor een betere structurering en professionalisering van de subsidiologen in je gemeente.

Abonneer je op onze digitale nieuwsbrief, ons tijdschrift Nieuwsbrief en onze gidsen met nog meer praktische info voor de lokale besturen.